

บทที่ 2

เอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งมีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
2. การเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา
 - 2.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545(ปรับปรุง พ.ศ.2546)
 - 2.2 โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545
3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
 - 3.1 ปัจจัยด้านส่วนบุคคล
 - 3.2 ปัจจัยด้านครอบครัว
 - 3.3 ปัจจัยด้านค่านิยม
4. สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
 - 4.1 แนวคิดและทฤษฎีที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
 - 4.2 สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สภาพการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

จากนโยบายด้านอุตสาหกรรมและด้านพาณิชย์ และเศรษฐกิจระหว่างประเทศของรัฐบาล สมัยนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร มีดังนี้

1. ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตในภาคอุตสาหกรรม และการส่งเสริมการลงทุนให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ
2. เสริมสร้างให้มีอุตสาหกรรมพื้นฐาน และเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

3. พัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

4. สนับสนุนและผลักดันให้ภาคเอกชนมีความพร้อมสำหรับการแข่งขันในเวทีการค้าระหว่างประเทศพัฒนาและส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการลงทุน การค้าและการบริการในภูมิภาค เป็นศูนย์กลางการแสดงสินค้า และกระจายสินค้า

5. ด้านการบริหารราชการ โดยการปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพ

6. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการบริหาร

7. ส่งเสริมให้ภาคเอกชน และประชาชนมีส่วนร่วมในการบริการร่วมกันให้ชัดเจน

นิคมอุตสาหกรรม แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

พื้นที่เขตอุตสาหกรรมทั่วไป (General Industrial Zone : GIZ) หมายถึง เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมและกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมเพื่อจำหน่ายภายในประเทศ และ/หรือส่งออก ไปจำหน่ายต่างประเทศ

พื้นที่เขตอุตสาหกรรมส่งออก (Export Processing Zone : EPZ) หมายถึง เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมการค้า หรือการบริการ เพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ และกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรม การค้า หรือบริการ เพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

แผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard) เริ่มโครงการมาตั้งแต่ปี 2542 จังหวัดระยอง ได้รับการกำหนดให้เป็นพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมหลัก โดยกำหนดบริเวณบ้านมาบตาพุด อำเภอเมือง เป็นนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งมีผลทำให้จังหวัดระยองเป็นประตูทะเลอีกด้านหนึ่ง ในการขนส่งสินค้าจำหน่ายต่างประเทศ มีพื้นที่ทั้งหมด 6,000 ไร่ ประกอบด้วย โรงงานขนาดใหญ่ 700 โรงงาน มีท่าเรือน้ำลึกขนาดเรือบรรทุกได้ 20,000 ตัน จำนวน 1 ท่า และท่าเรือขนาดเรือบรรทุกได้ 80,000 ตัน จำนวน 2 ท่า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนแม่บทของท่าเทียบเรือชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของกรมการนิคมแห่งประเทศไทย ด้วยความคาดหวังที่จะให้เป็นศูนย์รวมแห่งอุตสาหกรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อสนับสนุนการประกอบอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมตะวันออก ให้รองรับจำนวนและขนาดของเรือ และอุปกรณ์ของโรงงานอุตสาหกรรม สินค้าเทกอง และสินค้าเหลว ตลอดจนรองรับเรือสินค้าขนาดใหญ่ ท่าเรือนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ท่าเรือนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จึงเป็นสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ช่วยสร้างความได้เปรียบเชิงแข่งขันด้านการผลิต เป็นศูนย์กลางพาณิชย์อุตสาหกรรม และเสริมสร้างศักยภาพด้านการส่งออกของประเทศ และยังส่งผลให้เกิดนิคมอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ ตามมาดังนี้

ที่ตั้งในจังหวัดระยอง

1. นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด
2. นิคมอุตสาหกรรมตะวันออก
3. นิคมอุตสาหกรรมผาแดง
4. นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด
5. นิคมอุตสาหกรรมเอเชีย
6. นิคมอุตสาหกรรมเหมราช อีสเทิร์นซีบอร์ด

ที่ตั้งในจังหวัดชลบุรี

1. นิคมอุตสาหกรรมเหมราชชลบุรี
2. นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง
3. นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร
4. นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง
5. นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้
6. นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง(แหลมฉบัง)

ที่ตั้งในจังหวัดฉะเชิงเทรา

1. นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์
2. นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ ซิตี้

ซึ่งกลุ่มอุตสาหกรรมเหล่านี้ส่งผลให้เศรษฐกิจ ของชาติรุดหน้าก้าวไกล เมื่อมีการ

พัฒนา ผลของโครงการอีสเทิร์นซีบอร์ดก็ทำให้เกิดกระทบทั้งผลดีและผลเสีย ในด้านเศรษฐกิจก็
จะทำให้เกิดผลดี ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด และของชาติ ส่งเสริมให้สินค้าไทยมีโอกาส
แข่งขันได้ในตลาดโลก ประชากรมีรายได้ต่อหัวสูงขึ้น ภาคอุตสาหกรรมมีบทบาทมากขึ้น ภาค
เกษตรกรรม จะลดน้อยลงมีการใช้เทคโนโลยีสูงขึ้นในด้านสังคม จิตวิทยา ผู้คนก็จะมีการศึกษา
สูงขึ้น ระดับการครองชีพสูงขึ้น ในด้านผลเสียก็จะทำให้ประชากรเพิ่มมากขึ้น ประชากรจากทั่ว
ภูมิภาคของประเทศเดินทางเข้ามาใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรม เกษตร และบริการ บางพื้นที่มี
ประชากรหนาแน่น และแออัด ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการเพิ่มมากขึ้นเป็นภาระของรัฐ
มากขึ้น ลักษณะของสังคมก็จะเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองในรูปแบบต่างๆ และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหา
ในเรื่องสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม ปัญหาต่างๆ แก้ไขได้หากประชากรมีการศึกษาดี และมีส่วนร่วม
เป็นผู้กำหนดการบริหารบ้านเมืองร่วมกัน ก็จะสามารถขจัดปัญหาต่างๆ ได้ ซึ่งแผนพัฒนาพื้นที่
ชายฝั่งทะเลตะวันออกจะให้จังหวัดที่เป็นที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรม เป็นจังหวัดที่ศักยภาพสูงในทุกๆ
ด้าน และเป็นแหล่งพัฒนา เศรษฐกิจที่สำคัญของชาติแห่งหนึ่ง(<http://www.ieat.go.th/>)

ตารางที่ 1 แสดงผู้ประกอบการต่อจำนวนคนงาน ปี 2550

นิคมอุตสาหกรรม	พื้นที่โครงการ(ไร่)	ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม		จำนวนคนงาน
		ได้รับอนุญาต	เริ่มประกอบการ	
กนอ.ดำเนินการเอง	30,637	1,406	1,045	244,238
เอกชนร่วมดำเนินการ	59,126	1,343	958	207,361
รวม	89,763	2,749	2,016	451,599

การเรียนหลักสูตรอาชีวศึกษา

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545(ปรับปรุง พ.ศ.2546)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 และกรมอาชีวศึกษาได้ปรับปรุงเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) โดยปรับโครงสร้างหลักสูตร ปรับปรุงเวลาการเรียนการสอน เพิ่มเติมมาตรฐานสาขาวิชา สาขางาน และมาตรฐานรายวิชา เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการเรียนการสอนและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น เป็นการปรับปรุงมาตรฐานการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานของสถาบันการอาชีวศึกษา

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสม สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริงสามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและ โอกาสของผู้เรียน ถ่ายโอนผลการเรียนสะสมผลการเรียนเทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยากร สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระได้
3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ความรู้ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพตรงตามมาตรฐาน นำไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับคน สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ
2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี
5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพนั้นๆ
6. เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งมีความมั่นคงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร

1. การเรียนการสอน
 - 1.1 การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถโอนผลการเรียน และขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้
 - 1.2 การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง โดยสามารถนำรายวิชาไปจัดฝึกในสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน
2. เวลาเรียน

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่งๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนด และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร ประมาณ 5 สัปดาห์

2.2 การเรียนในระบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วัน คาบละ 60 นาที (1 ชั่วโมง)

3. หน่วยกิต

ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต การคิดหน่วยกิตถือเกณฑ์

ดังนี้

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาที่ประกอบด้วยภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติให้บูรณาการการเรียนการสอน กำหนด 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 40-60 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาที่นำไปฝึกงานในสถานประกอบการ กำหนดเวลาในการฝึกปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.4 การฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

4.5 การทำโครงการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา ฝึกงาน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

4.1 หมวดวิชา

4.1.1 วิชาสามัญทั่วไป เป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

4.1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ เป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานสัมพันธ์กับวิชาชีพ

4.2 หมวดวิชาชีพ

4.2.1 วิชาชีพพื้นฐานเป็นกลุ่มวิชาชีพสัมพันธ์ที่เป็นพื้นฐานจำเป็นในประเภทวิชานั้นๆ

4.2.2 วิชาชีพสาขาวิชา เป็นกลุ่มวิชาชีพหลักในสาขาวิชานั้นๆ

4.2.3 วิชาชีพสาขางาน เป็นกลุ่มวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเฉพาะด้าน

ในงานอาชีพตามความถนัดและความสนใจ

4.2.4 โครงการ

4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

4.4 ฝึกงาน

4.5 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามกำหนดไว้ในโครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา ส่วนรายวิชาแต่ละหมวดวิชา สถานศึกษาสามารถจัดตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือจัดตามความเหมาะสมของสภาพท้องถิ่น ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องกำหนดรหัสวิชาจำนวนคาบเรียนและจำนวนหน่วยกิตตามระเบียบที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

5. โครงการ

5.1 สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนจัดทำโครงการในภาคเรียนที่ 6 ไม่น้อยกว่า 160 ชั่วโมง กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต

5.2 การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่นๆ

6. ฝึกงาน

6.1 ให้สถานศึกษานำรายวิชาในหมวดวิชาชีพไปจัดฝึกในสถานประกอบการ อย่างน้อย 1 ภาคเรียน

6.2 การตัดสินผลการเรียนและระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

7. การเข้าเรียน

พื้นความรู้และคุณสมบัติของผู้เรียน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546)

8. การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546)

9. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัยของตนเอง และส่งเสริมการทำงานใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุง ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน

10. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

10.1 ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาสามัญ หมวดวิชา และหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

10.1 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้างของหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

10.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้างของหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

10.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

10.4 เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินทุกภาคเรียน

10.5 ประเมินผ่านมาตรฐานวิชาชีพสาขาวิชา

11. การแก้ไขและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

11.1 ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการเพิ่มเติม ปรับปรุง หรือยกเลิก
ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน รายวิชา และ โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2545 ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546)

11.2 ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจเพิ่มเติม แก้ไข เปลี่ยนแปลงรายวิชาต่างๆ
ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 โดยต้องรายงานให้ต้นสังกัดทราบ

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545

1. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

สาขาวิชาพาณิชยกรรม

2. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

สาขาวิชาเครื่องกล

สาขาวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง

สาขาวิชาโลหะการ

สาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

สาขาวิชาการก่อสร้าง

3. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

4. ประเภทวิชาคหกรรม

สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย

5. ประเภทวิชาศิลปกรรม

สาขาวิชาศิลปกรรม

6. ประเภทวิชาเกษตรกรรมและเทคโนโลยี

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์

สาขาวิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

จุดประสงค์สาขาวิชาพาณิชยการ

1. เข้าใจหลักการและประยุกต์ใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

2. เข้าใจหลักการและกระบวนการในงานพื้นฐานวิชาชีพและงานที่สัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนางานด้านพาณิชยการ

3. เข้าใจหลักการ วิธีการและขั้นตอนในสาขางานที่เลือก

4. มีทักษะ มีประสบการณ์ กระบวนการในงานอาชีพตามสาขางานที่เลือก

5. มีทักษะในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในงานอาชีพตามสาขาที่เลือก

6. มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาในการทำงาน

7. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถพัฒนางานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

8. อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี

9. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีต่องานและเห็นแนวทางในทางประกอบอาชีพสุจริต
มาตรฐานวิชาชีพ

1. สื่อสารโดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ

2. พัฒนาตนเองและสังคมตามหลักศาสนา สิทธิหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ

3. พัฒนาตนเอง พัฒนางานอาชีพ และแก้ไขปัญหา โดยใช้หลักการกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

4. พัฒนาบุคลิกภาพและสุขภาพตนเอง โดยใช้หลักการกระบวนการด้านสุขศึกษาและพลศึกษา

5. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนางานด้านธุรกิจ

6. วางแผนประกอบอาชีพด้านธุรกิจ โดยนำระบบบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตมาใช้ในองค์กร

7. จัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาชีวนามัย และความปลอดภัยในองค์กรและชุมชน

8. ประยุกต์ใช้หลักการพื้นฐานงานอาชีพด้านธุรกิจ ในการปฏิบัติงานและในชีวิตประจำวัน

โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาพาณิชยการ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ เข้าร่วม
กิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	26	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป		18	หน่วยกิต
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	8	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	66	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		10	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า	16	หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า	36	หน่วยกิต
2.4 โครงการงาน		4	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)		
	รวมไม่น้อยกว่า	102	หน่วยกิต

ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

สาขาวิชาเครื่องกล

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา สังคม วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษา
พลานามัย นำมาใช้ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้า
2. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในงานอาชีพสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพ
เครื่องกลให้ทันต่อเทคโนโลยีและมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ
3. เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการและกระบวนการทำงาน ในกลุ่มงานพื้นฐาน
อุตสาหกรรมการอ่านแบบเขียนแบบ การเลือกใช้วัสดุ งานปรับและใช้เครื่องกล
4. เพื่อให้สามารถบริการเครื่องยนต์ ระบบส่งกำลังรถยนต์ เครื่องล่ำรถยนต์ และไฟฟ้ารถยนต์
5. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในสาขายานยนต์ หรือสาขาเครื่องกลอุตสาหกรรมหรือ
สาขางานเครื่องกลเรือ หรือสาขางานเครื่องกลเกษตร
6. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานเครื่องกลในสถานประกอบการ และประกอบอาชีพอิสระ
ใช้ความรู้ และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

7. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรฐานวิชาชีพ

1. สื่อสาร แสวงหาความรู้เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับเทคนิคในงานอาชีพ
2. ใช้หลักกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม คุณธรรมจริยธรรมทางสังคม ตลอดจนการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยและการป้องกันโรคกับตนเองและครอบครัว
3. แก้ปัญหาโดยใช้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและกระบวนการแก้ปัญหา
4. ดำเนินงานจัดการธุรกิจขนาดย่อม บริหารงานคุณภาพ เพิ่มผลผลิตขององค์กร สิ่งแวดล้อมอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในองค์กรและชุมชน
5. ใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศเพื่องานอาชีพ
6. อ่านแบบ เขียนแบบเทคนิคและเลือกใช้วัสดุอุตสาหกรรม
7. ประกอบ ทดสอบวงจรและอุปกรณ์ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น
8. เชื่อมโลหะและประกอบชิ้นรูปผลิตภัณฑ์โลหะแผ่นเบื้องต้น
9. ถอด ตรวจสอบและประกอบชิ้นส่วนเครื่องยนต์
10. ปรับ แปรรูปและขึ้นรูปงานด้วยเครื่องมือกล
11. บำรุงรักษาเครื่องยนต์แก๊ส โซลินและดีเซลตามคู่มือ
12. ถอดประกอบเครื่องยนต์แก๊ส โซลินและดีเซลตามคู่มือ
13. บำรุงรักษาประกอบคลัตช์ เกียร์และเพลาขับตามคู่มือ
14. บำรุงรักษาระบบรองรับ บังคับเลี้ยวและเบรกตามคู่มือ
15. ถอดประกอบระบบรองรับ บังคับเลี้ยวและเบรกตามคู่มือ
16. บำรุงรักษา เบตเตอร์ ระบบสตาร์ท ระบบประจุไฟฟ้า ระบบแสงสว่าง ระบบไฟเตือนและสัญญาณตามคู่มือ

โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาเครื่องกล ผู้สำเร็จ

การศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 104 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	28	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป		18	หน่วยกิต
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	66	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		25	หน่วยกิต

2.2	วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า	12	หน่วยกิต
2.3	วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า	25	หน่วยกิต
2.4	โครงการ		4	หน่วยกิต
3.	หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4.	ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5.	กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)		
		รวมไม่น้อยกว่า	104	หน่วยกิต

สาขาวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา สังคม วิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ สุขศึกษา พลานามัย นำมาใช้ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ โลหะการ ให้มีความเจริญก้าวหน้า
2. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในงานอาชีพสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพ เครื่องกลให้ทันต่อเทคโนโลยีและมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ
3. เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการและกระบวนการทำงานในกลุ่มงานพื้นฐาน อุตสาหกรรม การอ่านและเขียนแบบเทคนิค การเลือกใช้วัสดุ งานปรับและใช้เครื่องมือกล งาน ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น
4. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในการอ่านแบบ เขียนแบบเครื่องกล ควบคุมการทำงาน เครื่องมือกลทั่วไป เครื่องมือกลอัตโนมัติในการผลิตชิ้นส่วนเครื่องมือและอุปกรณ์จับยึด การใช้ เครื่องมือวัดละเอียดและการตรวจสอบงานเครื่องมือกล

มาตรฐานวิชาชีพ

1. สื่อสาร แสวงหาความรู้เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับเทคนิคในงานอาชีพ
2. ใช้หลักธรรมทางศาสนา วัฒนธรรม คุณธรรมจริยธรรมทางสังคม ตลอดจนการสร้าง เสริมสุขภาพพลานามัยและการป้องกันโรคกับตนเองและครอบครัว
3. แก้ปัญหาโดยใช้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและกระบวนการแก้ปัญหา
4. ดำเนินงานจัดการธุรกิจขนาดย่อม บริหารงานคุณภาพ เพิ่มผลผลิตขององค์กร สิ่งแวดล้อมอาชีวนามัยและความปลอดภัยในองค์กรและชุมชน
5. ใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศเพื่องานอาชีพ
6. อ่านแบบ เขียนแบบเทคนิคและเลือกใช้วัสดุอุตสาหกรรม
7. ประกอบ ทดสอบวงจรและอุปกรณ์ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น
8. เชื่อม โลหะและประกอบขึ้นรูปผลิตภัณฑ์โลหะแผ่นเบื้องต้น

9. ถอด ตรวจสอบและประกอบชิ้นส่วนเครื่องยนต์
10. ปรับ แปรรูปและขึ้นรูปงานด้วยเครื่องมือกล
11. อ่านแบบ เขียนแบบ สัญลักษณ์มาตรฐาน
12. ควบคุมเครื่องจักรกลซีเอ็นซี
13. วัดตรวจสอบชิ้นงานด้วยเครื่องมือวัดละเอียด

โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 104 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	28	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป		18	หน่วยกิต
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	66	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		25	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า	18	หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า	19	หน่วยกิต
2.4 โครงการงาน		4	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)		
	รวมไม่น้อยกว่า	104	หน่วยกิต

สาขาวิชาโลหะการ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา สังคม วิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ สุขศึกษา พลานามัย นำมาใช้ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพโลหะการให้มีความเจริญก้าวหน้า
2. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในงานอาชีพสัมพันธ์ การประกอบธุรกิจ คอมพิวเตอร์ อาชีวอนามัย และความปลอดภัย สิ่งแวดล้อมและการเพิ่มผลผลิต
3. เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักการและกระบวนการทำงานในกลุ่มงานพื้นฐาน อุตสาหกรรมกรอ่านแบบและเขียนแบบเทคนิค การเลือกใช้วัสดุ งานปรับ งานเครื่องมือกล งานเครื่องยนต์เบื้องต้น งานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

4. เพื่อให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพช่างเชื่อม โลหะและผลิตภัณฑ์โลหะแผ่นได้ตามมาตรฐานวิชาชีพและปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม

5. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานช่างเชื่อม โลหะและผลิตภัณฑ์โลหะแผ่นได้โดยผ่านเกณฑ์ทดสอบตามมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด สามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการและประกอบอาชีพอิสระ ใช้ความรู้และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้

6. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรฐานวิชาชีพ

1. สื่อสาร แสวงหาความรู้เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับเทคนิคในงานอาชีพ
2. ใช้หลักกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมทางสังคม ตลอดจนการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัย และการป้องกันโรคกับตนเองและครอบครัว
3. แก้ปัญหาโดยใช้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและกระบวนการแก้ปัญหา
4. ดำเนินงานจัดการธุรกิจขนาดเล็ก บริหารงานคุณภาพ เพิ่มผลผลิตขององค์กร สิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัยและความปลอดภัยในองค์กรและชุมชน
5. ใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศเพื่องานอาชีพ
6. อ่านแบบ เขียนแบบเทคนิคและเลือกใช้วัสดุอุตสาหกรรม
7. ประกอบ ทดสอบวงจรและอุปกรณ์ ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น
8. เชื่อม โลหะและประกอบขึ้นรูปผลิตภัณฑ์โลหะแผ่นเบื้องต้น
9. ถอด ตรวจสอบและประกอบชิ้นส่วนเครื่องยนต์
10. ปรับ แปรรูปและขึ้นรูปงานด้วยเครื่องมือกล
11. เชื่อมแก๊สและตัดแก๊ส แผ่นเหล็กกล้า
12. เชื่อมประสาน แผ่นและท่อ เหล็กและโลหะผสม
13. เชื่อมอาร์กหลวงหุ้มฟลักซ์ แผ่นเหล็กและท่อเหล็กกล้าคาร์บอน
14. เชื่อมทิกแผ่นอลูมิเนียม
15. เชื่อมมิก เม็ก แผ่นเหล็กกล้าคาร์บอน
16. เขียนแบบแผ่นคลี่งาน โลหะแผ่น
17. ผลิตงานผลิตภัณฑ์โลหะ
18. ประเมินราคางานผลิตภัณฑ์โลหะ
19. ตรวจสอบงานเชื่อมตามระบบมาตรฐาน

โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาโลหะการ ผู้สำเร็จการศึกษา
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ เข้า
รวมกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 104 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	28	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป		18	หน่วยกิต
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	66	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		25	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า	15	หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า	22	หน่วยกิต
2.4 โครงการงาน		4	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)		
	รวมไม่น้อยกว่า	104	หน่วยกิต

สาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา สังคม วิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ สุขศึกษา พลานามัย นำมาใช้ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้า
2. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในงานอาชีพสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้ทันต่อเทคโนโลยีและมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ
3. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการและกระบวนการทำงานในกลุ่มงานพื้นฐาน อุตสาหกรรม การเขียนแบบเทคนิค การเลือกวัสดุ งานปรับและใช้เครื่องมือกล
4. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรฐานวิชาชีพ

1. สื่อสาร แสวงหาความรู้เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับเทคนิคในงานอาชีพ
2. ใช้หลักกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม คุณธรรมจริยธรรมทางสังคม ตลอดจนการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยและการป้องกันโรคกับตนเองและครอบครัว
3. แก้ปัญหาโดยใช้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและกระบวนการแก้ปัญหา

4. คำนึงงานจัดการธุรกิจขนาดย่อม บริหารงานคุณภาพ เพิ่มผลผลิตขององค์กร
สิ่งแวดล้อมอาชีพอนามัยและความปลอดภัยในองค์กรและชุมชน

5. ใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศเพื่องานอาชีพ
6. อ่านแบบ เขียนแบบเทคนิคและเลือกใช้วัสดุอุตสาหกรรม
7. ประกอบ ทดสอบวงจรและอุปกรณ์ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์เบื้องต้น
8. เชื่อมโลหะและประกอบชิ้นรูปผลิตภัณฑ์โลหะแผ่นเบื้องต้น
9. ถอด ตรวจสอบและประกอบชิ้นส่วนเครื่องยนต์
10. ปรับ แปรรูปและขึ้นรูปงานด้วยเครื่องมือกล

โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 จะต้องศึกษารายวิชาจาก
หมวดวิชาต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 107 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	28	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป		18	หน่วยกิต
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	69	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		25	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า	25	หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า	15	หน่วยกิต
2.4 โครงการงาน		4	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)		
	รวมไม่น้อยกว่า	107	หน่วยกิต

สาขาวิชาการก่อสร้าง

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา สังคม วิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ สุขศึกษา
พลานามัย นำมาใช้ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้า
2. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในงานอาชีพสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพ
ก่อสร้าง

3. เพื่อให้มีบุคลากรที่ดี มีทักษะในการพูด การเขียนและทำงานร่วมกับผู้อื่นมีความรับผิดชอบ

4. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม

โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาการก่อสร้างผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 107 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	26	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป		18	หน่วยกิต
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	8	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	71	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		10	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า	37	หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า	20	หน่วยกิต
2.4 โครงการงาน		4	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)		
	รวมไม่น้อยกว่า	107	หน่วยกิต

ประเภทวิชาคหกรรม

สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษา และพลานามัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและงานอาชีพ
2. เพื่อให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ เป็นพื้นฐานในการนำไปประยุกต์ใช้ให้ทันสมัยกับความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
3. เพื่อให้มีความรู้ในงานวิชาชีพผลิตและตกแต่งสิ่งทอ งานออกแบบเสื้อผ้า งานตัดเย็บเสื้อผ้า และงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า
4. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการธุรกิจเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย งานอุตสาหกรรมเสื้อผ้าเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ

5. เพื่อให้ความสามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. เพื่อให้มีทักษะในงานอาชีพผลิตและตกแต่งสิ่งทอ งานออกแบบเสื้อผ้า งานตัดเสื้อผ้าและงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้า

7. เพื่อให้สามารถนำความรู้ ความชำนาญในงานวิชาชีพไปใช้ชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพ

8. เพื่อให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม

9. เพื่อให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีต่องานอาชีพ

มาตรฐานวิชาชีพ

1. สื่อสารโดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ

2. พัฒนาตนเองและสังคมตามหลักศาสนา สิทธิหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและ

เศรษฐกิจ

3. พัฒนาตนเองและงานอาชีพ โดยใช้หลักการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และ

คณิตศาสตร์

4. พัฒนาบุคลิกภาพและสุขภาพของตน โดยใช้หลักการและกระบวนการด้านสุขศึกษา

และพลศึกษา

5. ใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศเพื่องานอาชีพ

6. ดำเนินงานจัดการธุรกิจขนาดย่อม บริหารงานคุณภาพ เพิ่มผลผลิตขององค์กร

สิ่งแวดล้อมอาชีพ อนามัย และความปลอดภัยในองค์กรและชุมชน

7. เลือก ใช้ และบำรุงรักษาวัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ในการตัดเย็บเสื้อผ้า

8. ตัดเย็บเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายบุรุษ สตรี และเด็กเบื้องต้น

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ประเภทวิชา
คหกรรม สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ และเข้าร่วม
กิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมไม่น้อย 102 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	26	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป		18	หน่วยกิต
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	8	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	66	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		20	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า	20	หน่วยกิต

2.3 วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า	22 หน่วยกิต	
2.4 โครงการงาน		4 หน่วยกิต	
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10 หน่วยกิต	
4. ฝึกงาน (ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)			
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร (ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)			
	รวมไม่น้อยกว่า	102 หน่วยกิต	

สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความเข้าใจทางวิชาการและวิชาชีพ สามารถนำมาประยุกต์ใช้พัฒนาตนเองและงานอาชีพ
2. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในงานอาชีพสัมพันธ์ งานพื้นฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพอาหารและโภชนาการให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิชาการด้านอาชีพ
3. เพื่อให้มีความเข้าใจหลัก โภชนาการ การสุขาภิบาลอาหาร หลักการประกอบอาหาร การแปรรูปอาหาร การบริการอาหาร กระบวนการทำงาน และแนวทางการประกอบอาชีพ
4. เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจอาหารเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
5. เพื่อให้สามารถเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการทำงาน
6. เพื่อให้มีความสามารถและประสบการณ์ในงานอาชีพการประกอบอาหาร การแปรรูปอาหาร การบริการอาหาร และพัฒนางานนำไปประกอบอาชีพในสถานประกอบการและอาชีพอิสระ
7. เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น กล้าตัดสินใจและแก้ปัญหาในการทำงาน
8. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เห็นคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับอาหารอันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ และตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม
9. เพื่อให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีต่องานอาชีพ

มาตรฐานวิชาชีพ

1. สื่อสารโดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ
2. พัฒนาตนเองและสังคมตามหลักศาสนา สิทธิหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและ

เสริมฐกกิจ

3. พัฒนาตนเอง พัฒนางานอาชีพ และแก้ปัญหา โดยใช้หลักการ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

4. พัฒนานวัตกรรมและคุณภาพของตน โดยใช้หลักการ กระบวนการด้านสุขศึกษา และ พลศึกษา

5. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนงาน อาชีพอาหารและโภชนาการ

6. วางแผน ดำเนินการธุรกิจด้านอาหารและโภชนาการ บริหารงานคุณภาพในองค์กร ระบบบริหารงานคุณภาพในองค์กรมาตรฐาน ISO 9000 : 2000 และกิจกรรมเพิ่มผลผลิตในองค์กร

7. สืบหาข้อมูลระบบนิเวศ และเทคโนโลยีที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในชุมชน กำหนด แนวทางในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน จัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชน และจัดการ สิ่งแวดล้อมในองค์กรตามมาตรฐาน ISO 14001

8. ประยุกต์ใช้หลักการพื้นฐานงานคหกรรมเพื่อการปฏิบัติงานวิชาชีพอาหารและ โภชนาการและใช้ชีวิตประจำวัน

9. เลือกใช้และหรือประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงาน

10. ใช้หลักโภชนาการในการประกอบอาหารและแปรรูปอาหาร

11. ประกอบอาหาร แปรรูปอาหาร บริการอาหารและเครื่องดื่มและพัฒนางานอาชีพการ ประกอบอาหารและโภชนาการ

โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาอาหารและโภชนาการ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ เข้าร่วม กิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	26	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป		18	หน่วยกิต
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	8	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	66	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		20	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า	12	หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า	30	หน่วยกิต
2.4 โครงการงาน		4	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)		
	รวมไม่น้อยกว่า	102	หน่วยกิต

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานคหกรรมศาสตร์
 2. เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจคหกรรมเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
 3. เพื่อให้มีทักษะและประสบการณ์ทางวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและประกอบธุรกิจ
 4. เพื่อให้มีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหาในการทำงาน
 5. เพื่อให้มีทักษะ กระบวนการปฏิบัติงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น
 6. เพื่อให้มีทักษะความสามารถในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาในการทำงาน
 7. เพื่อให้มีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และพัฒนางาน
 8. เพื่อให้มีทักษะในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน และสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและ ประหยัด
 9. เพื่อให้วินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ขยัน ประหยัด อดทน เสียสละ เอื้อเฟื้อ และมี จรรยาบรรณในวิชาชีพ
 10. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต เห็นคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับ งานคหกรรมศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ
- มาตรฐานวิชาชีพ
1. สื่อสาร โดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ
 2. พัฒนาตนเองและสังคมตามหลักศาสนา สิทธิหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ
 3. พัฒนาเองและงานอาชีพ โดยใช้หลักการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์
 4. พัฒนาบุคลิกภาพและสุขภาพของตน โดยหลักการและกระบวนการด้าน สุขศึกษาและ พลศึกษา
 5. ใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศเพื่องานอาชีพ
 6. ดำเนินงานจัดการธุรกิจขนาดย่อม บริหารงานคุณภาพ เพิ่มผลผลิตขององค์กร สิ่งแวดล้อมอาชีวอนามัย และความปลอดภัยในองค์กรและชุมชน
 7. ประดิษฐ์งานศิลปประดิษฐ์ บริการงานคหกรรม ดูแลเด็กและผู้สูงอายุ
 8. วางแผนดำเนินการจัดการด้านการผลิตและการบริการงานคหกรรม

โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาเกษตรกรรมศาสตร์ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ เข้าร่วม
กิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	26	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป		18	หน่วยกิต
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	8	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	66	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		20	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า	17	หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า	25	หน่วยกิต
2.4 โครงการงาน		4	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)		
	รวมไม่น้อยกว่า	102	หน่วยกิต

ประเภทวิชาเกษตรกรรมและเทคโนโลยี

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับภาษา สังคม วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษา และพลศึกษา นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้า
2. เพื่อให้มีความรู้และทักษะในหลักการและกระบวนการงานพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพเกษตรกรรม
3. เพื่อให้มีความรู้และทักษะในงานที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมงานอาชีพเกษตรกรรมให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคม
4. เพื่อให้มีความรู้และทักษะในงานผลิตและบริการทางพืชศาสตร์ สัตวศาสตร์ อุตสาหกรรมเกษตรและ/หรือช่างเกษตรตามหลักการและกระบวนการในลักษณะครบวงจรเชิงธุรกิจ โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม
5. เพื่อให้สามารถเลือก/ใช้/ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในงานอาชีพเกษตรกรรม
6. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานด้านเกษตรในสถานประกอบการและประกอบอาชีพอิสระ ใช้ความรู้และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นได้

7. เพื่อให้มีเจตคติและกิจนิสัยที่ดีต่องานอาชีพเกษตรกรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย สามารถพัฒนาตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่น
มาตรฐานวิชาชีพ

1. สื่อสาร โดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ
2. ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา วัฒนธรรม และสิทธิหน้าที่พลเมือง
3. แก้ไขปัญหาในงานอาชีพ โดยใช้หลักการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

4. พัฒนาบุคลิกภาพและสุขภาพโดยใช้กระบวนการและการบวนการด้านสุขศึกษา และพลศึกษา

5. ปฏิบัติงานพื้นฐานอาชีพเกษตรกรรมตามหลักการและกระบวนการ

6. เลือก ใช้ และบำรุงรักษายานพาหนะ เครื่องมืออุปกรณ์ และเครื่องทุ่นแรงในงานอาชีพเกษตรกรรมตามหลักการและกระบวนการ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความปลอดภัย

7. ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ กระบวนการจัดการธุรกิจและหลักการบริหารงานคุณภาพเพื่อพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนงานอาชีพเกษตรกรรม

โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาเกษตรกรรม สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	26	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป		18	หน่วยกิต
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	8	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	66	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		14	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า	18	หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า	30	หน่วยกิต
2.4 โครงการงาน		4	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)		
	รวมไม่น้อยกว่า	102	หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)		
	รวมไม่น้อยกว่า	102	หน่วยกิต

ประเภทวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

สาขาวิชาการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

จุดประสงค์

1. เข้าใจหลักสูตรและประยุกต์ใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ
 2. เข้าใจหลักการและกระบวนการในงานที่สัมพันธ์เกี่ยวกับช่องทางการพัฒนางานอาชีพในสาขางานที่เลือก
 3. เข้าใจหลักการ วิธีการและขั้นตอนในสาขางานที่เลือก
 4. รับผิดชอบ หน้าที่และสามารถปฏิบัติงานในสาขางานที่เลือก
 5. มีทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารในสาขางานที่เลือก
 6. มีบุคลิกภาพที่ดี มีทักษะในการพูด การเขียน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น
 7. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม
 8. ปฏิบัติงาน ได้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของตน
 9. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ
- มาตรฐาน วิชาชีพ
1. สื่อสาร โดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ
 2. พัฒนาตนเองและสังคมตามหลักศาสนา สิทธิหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ
 3. พัฒนาตนเอง พัฒนางานอาชีพ และแก้ไขปัญหา โดยใช้หลักการกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
 4. พัฒนาบุคลิกภาพและสุขภาพของตนเอง โดยใช้หลักการกระบวนการด้านสุขศึกษาและพลศึกษา
 5. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนางานด้านธุรกิจ
 6. วางแผนประกอบอาชีพด้านธุรกิจ โดยนำระบบบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตมาใช้ในองค์กร
 7. จัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัย และความปลอดภัยในองค์กรและชุมชน
 8. ประยุกต์ใช้หลักการพื้นฐานงานอาชีพด้านธุรกิจ ในการปฏิบัติงานและในชีวิตประจำวัน

โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต ดังโครงการสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	26	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป		18	หน่วยกิต
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	8	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	66	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		8	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า	18	หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า	36	หน่วยกิต
2.4 โครงการงาน		4	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)		
	รวมไม่น้อยกว่า	102	หน่วยกิต

ประเภทวิชาศิลปกรรม

สาขาวิชาศิลปกรรม

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ
2. เพื่อให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการศึกษา และปฏิบัติงานศิลปกรรม กระบวนการคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและการจัดการอาชีพศิลปกรรม
3. เพื่อให้มีความรู้ทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติ ผลิต ประยุกต์ เพื่อสร้างสรรค์งาน สาขาวิชาศิลปกรรม
4. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์งานสาขาวิชาศิลปกรรม
5. เพื่อให้มีทักษะในการบริหารจัดการดำเนินการ ธุรกิจศิลปกรรม
6. เพื่อให้มีจิตสำนึกการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม อย่างเหมาะสม ในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรม
7. เพื่อให้มีคุณธรรม จริยธรรมและสุขภาพกายใจ ที่ดี มีความสุขในการทำงานศิลปกรรม

มาตรฐานวิชาชีพ

1. สื่อสาร โดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ
2. พัฒนาตนเองและสังคมตามหลักศาสนา สิทธิหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ
3. พัฒนาเอง พัฒนางานอาชีพ และแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
4. พัฒนาบุคลิกภาพและสุขภาพของตน โดยหลักการและกระบวนการด้านสุขศึกษาและศึกษา
5. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนางานด้านธุรกิจ
6. วางแผนประกอบอาชีพด้านธุรกิจ โดยนำระบบบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตมาใช้ในองค์กร
7. จัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัย และความปลอดภัยในองค์กรและชุมชน
8. อธิบายเนื้อหา ความเป็นมา หลักการ กฎเกณฑ์ การบวนการงานศิลปกรรม
9. จำแนกประเภทงานศิลปกรรม ลัทธิ กลุ่ม รูปแบบ ตามมาตรฐานสากล
10. ปฏิบัติงานและประเมินคุณค่างานศิลปกรรมเบื้องต้น
11. อธิบาย รูปแบบ แนวคิด คตินิยม ในการสร้างศิลปกรรม
12. อธิบายหลักการงานองค์ประกอบศิลป์ วัสดุทางทัศนศิลป์ กระบวนการและทฤษฎีสี
13. ทดลอง ปฏิบัติการสร้างองค์ประกอบศิลป์ตามกระบวนการ วิธีการ ด้วยความคิดสร้างสรรค์เทคนิค เนื้อหา และรูปทรง
14. อธิบายหลักการ กระบวนการขั้นตอนในการวาดเขียน
15. วาดเขียนภาพรูปทรงพื้นฐานตามหลักการ วาดภาพ จัดภาพ แรเงาถูกต้องเหมาะสม
16. อธิบายรูปแบบ กระบวนการ วิธีคิด ความคิด สร้างสรรค์แบบไทย และสากล การเชื่อมโยง ความคิดที่สัมพันธ์กับการสร้างสรรค์ผลงาน
17. ทดลองปฏิบัติงานความคิดสร้างสรรค์ตามขั้นตอน สอดคล้องกับกระบวนการคิดสร้างสรรค์
18. มีกระบวนการคิดสร้างสรรค์ที่มีเหตุผลเป็นระบบ
19. อธิบายหลักการ ความเป็นมาของสุนทรียศาสตร์ ในงานศิลปกรรม
20. ประเมินคุณค่า ความงามของผลงานศิลปกรรม ตามหลักการ กระบวนการสุนทรียภาพ
21. นำหลักการสุนทรียศาสตร์ ประยุกต์ใช้การปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต
22. ปฏิบัติการวาดเขียนหุ่นนิ่ง ทิวทัศน์ คน และสัตว์ ตามหลักการวาดภาพ
23. สร้างงานศิลปะ ตามกระบวนการ โดยใช้หลักองค์ประกอบศิลป์และทัศนียวิทยา

โครงสร้างหลักสูตรประเภทวิชาศิลปกรรม สาขาวิชาศิลปกรรม (สาขางาน) ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	26	หน่วยกิต
1.1 วิชาสามัญทั่วไป		18	หน่วยกิต
1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	8	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	66	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		11	หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพสาขาวิชา	ไม่น้อยกว่า	11	หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพสาขางาน	ไม่น้อยกว่า	40	หน่วยกิต
2.4 โครงการงาน		4	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. ฝึกงาน	(ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน)		
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	(ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง)		
	รวมไม่น้อยกว่า	102	หน่วยกิต

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา

ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียนเป็นองค์ประกอบบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาต่อการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพซึ่งเกี่ยวข้องกับเพศ อายุ ประเภทสาขาวิชาที่เลือกเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยด้านส่วนบุคคลไว้ดังนี้

1. เพศ ในการเลือกเรียนและการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกของคนนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง (สุรชัย จันทร์วิจิตร, 2550, หน้า 15 อ้างใน สุพรรณิกา ทิพพศรี, 2547, หน้า 39) ได้อธิบายว่า เพศนับเป็นองค์การประกอบที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่เพศชายและเพศหญิงเลือกอาชีพที่แตกต่างกันและเหมาะสมกับเพศของตนเอง จากทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์ (super theory of career development) กล่าวว่า ในชีวิตของแต่ละบุคคลจะมีลำดับของการเลือกอาชีพและประกอบอาชีพต่างๆ กันสรุปได้ดังนี้

แบบฉบับของการประกอบอาชีพของเพศชาย (male career pattern) ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. แบบฉบับของการประกอบอาชีพที่มั่นคง (stable working career pattern) ซึ่งจะ

เริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะประกอบอาชีพที่มั่นคงตลอดชีวิตการทำงานนั้น

2. แบบฉบับของการประกอบอาชีพธรรมดา โดยทั่วไป (stable working career pattern) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียนก่อน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะทดลองการทำงานหนึ่งอย่างหรือมากกว่าหนึ่งอย่างแล้วจึงประกอบอาชีพที่ถาวร

3. แบบฉบับของการประกอบอาชีพที่ไม่มั่นคง (unstable career pattern) ซึ่งจะทดลองทำงานไปเรื่อยๆ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยๆ ไม่ได้ทำงานที่เรียกได้ว่าประกอบอาชีพที่ถาวร

แบบฉบับของการประกอบอาชีพของเพศหญิง (female career pattern) ซึ่งแบ่งได้เป็น 7 ประเภท คือ

1. การเป็นแม่บ้านถาวร (stable homemaking career pattern) ซึ่งเริ่มจากระยะศึกษาเล่าเรียน เมื่อจบการศึกษาแล้วแต่งงานเป็นแม่บ้านโดยไม่เคยมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเลย

2. แบบฉบับของการประกอบอาชีพธรรมดา โดยทั่วไป (conventional career pattern) ซึ่งเริ่มจากระยะศึกษาเล่าเรียนก่อน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะทำงานระยะสั้นๆ แล้วจึงแต่งงานเป็นแม่บ้าน

3. แบบฉบับของการประกอบอาชีพที่มั่นคง (stable working career pattern) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียนก่อน เมื่อจบการศึกษาแล้วประกอบอาชีพถาวรตลอดชีวิตการทำงาน

4. การเป็นแม่บ้านและประกอบอาชีพพร้อมกัน (double track career pattern) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียนก่อน เมื่อจบการศึกษาแล้วประกอบอาชีพแล้วจึงแต่งงาน เมื่อแต่งงานแล้วจะทำหน้าที่แม่บ้านและประกอบอาชีพพร้อมกัน

5. การประกอบอาชีพบ้างเป็นแม่บ้านบ้างสลับกัน (interrupted career pattern) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะประกอบอาชีพแล้วจึงแต่งงาน เมื่อมีลูกแล้วจะทำหน้าที่แม่บ้านแต่เพียงอย่างเดียว เมื่อลูกโตแล้วจึงเข้าประกอบอาชีพใหม่

6. การประกอบอาชีพที่ไม่มั่นคง (unstable career pattern) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียนก่อน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะประกอบอาชีพ เมื่อแต่งงานแล้วก็เลิกประกอบอาชีพ หันมาทำหน้าที่แม่บ้าน แล้วไปประกอบอาชีพใหม่

7. การทดลองประกอบอาชีพหลายอย่าง (multiple trial career pattern) ซึ่งจะเริ่มต้นจากระยะศึกษาเล่าเรียนก่อน เมื่อจบการศึกษาแล้วจะทดลองการทำงานและเปลี่ยนจากงานหลายอย่างโดยไม่มีอาชีพถาวรอย่างแท้จริง

สุพรรณฉีกา ทิพนศรี (2547, หน้า 95) ได้ทำการสรุปการวิจัยพบว่า เพศหญิงส่วนใหญ่จะมีแบบของการประกอบอาชีพมากกว่าเพศชายถึงแม้เพศหญิงจะไม่ได้เป็นเสาหลักของครอบครัว

ที่จะต้องมียาใช้ได้หลักในการเลี้ยงดูครอบครัวเช่นชายแต่เพศหญิงต้องมีรายได้และอาชีพที่มั่นคง เพราะต้องส่วนร่วมในการรับผิดชอบครอบครัว ดังนั้นเพศหญิงจึงมีปัจจัยในการเลือกเรียนสาย อาชีพมากกว่าเพศชาย ซึ่ง งานวิจัยของ รัตนภรณ์ ชนะจำ (วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547, หน้า 169-170) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า เพศหญิงมีคะแนน การตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่าเพศชาย เนื่องจากปัจจุบันการศึกษาและการประกอบอาชีพ ลดการ ปิดกั้นอาชีพที่เป็นวัฒนธรรมตามเพศ เปิดโอกาสทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความเท่าเทียมกัน ทำให้ เพศหญิงมีทางเลือกอาชีพได้หลากหลายมากขึ้นในการประกอบอาชีพนั้นๆ

จากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยเห็นว่าความต้องการเรียนหรือการเลือกอาชีพตาม สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของเพศชายและเพศหญิงมีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันและเป็นวัยที่ มีความคิดในการวางแผนการเรียน วางแผนการประกอบอาชีพแล้ว ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรเพศมาศึกษา และวิจัยถึงความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมสถานศึกษาของนักเรียนในครั้งนี้

2. อายุ อายุเป็นตัวแปรอีกตัวหนึ่งที่มีความสำคัญและน่าสนใจในการทำวิจัยศึกษา ซึ่ง สุพรรณิกา ทิพพิศรี (2547, หน้า 95) พบว่า นักเรียนอายุระหว่าง 16-17 ปี ซึ่งถือว่าอยู่ในช่วงเดียวกัน หากเลือกเรียนทางด้านสายอาชีพแล้วก็จะรู้ถึงอาชีพที่ตนเองจะสามารถประกอบอาชีพได้จริงใน อนาคตค่อนข้างชัดเจน ส่วนอายุระหว่าง 15-19 ปีเป็นช่วงที่คำนึงถึงความสามารถของตนเองแล้ว จะทำอะไรได้บ้างและมีส่วนให้มีความสำคัญในการเลือกอาชีพ รวมทั้งมีการเตรียมการและการ วางแผนในการเลือกอาชีพมาแล้ว

และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการ ศึกษา ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 10 ว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ และโอกาสเสมอกันใน การรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่าย (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2547, หน้า 5) ซึ่งผู้ที่อยู่ในระดับการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นี้เป็นการศึกษาที่อยู่ในภาคบังคับดังกล่าวด้วย ผู้วิจัยจึงนำอายุเป็น ตัวแปรต่อความสัมพันธ์ในการศึกษาครั้งนี้

3. ประเภทสาขาวิชาที่เลือกเรียน การเรียนวิชาชีพหรืออาชีวศึกษา มีความสัมพันธ์ที่ ผู้เรียนจะใช้ประกอบการตัดสินใจ คือ มีสติปัญญาเหมาะสม มีสุขภาพและร่างกายจิตใจสมบูรณ์ แข็งแรง มีความถนัด มีความสนใจและมีทัศนคติที่ดีกับวิชาชีพที่เรียน ซึ่งสรุปผลงานวิจัยของ พิชนารถ อรุณแสงฉาน(2545, หน้า68) พบว่า เหตุผลในการเลือกสาขาวิชาเรียนของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาพาณิชยการ เพราะเพื่อนชวน ครู โรงเรียนเดิม แนะนำ ครูแนะแนว เลือกเพราะตรงกับสาขาอาชีพของผู้ปกครอง และอาจารย์สอนดี

จากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยเห็นว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการสนใจเลือกประเภทสาขาที่เรียน จะประกอบด้วยองค์ประกอบหลายด้านเช่น ความถนัด ความสำคัญต่อแรงงานของชุมชนเพื่อเกิดความมั่นคงในอาชีพ และมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพจากการปลูกฝังของอาชีพหลักของครอบครัว จึงนำมาใช้เป็นตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไพศาล หวังพานิช (2514 : 137) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์ของการเรียนรู้ ที่เกิดจากการฝึกอบรม หรือเกิดจากการสอน และจากการศึกษาในอดีตส่วนใหญ่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษาของบุตร ถ้าบุตรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดีหรือต่ำก็มักไม่ได้รับการสนับสนุนต่อระดับสูงขึ้น หากบุตรที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความคาดหวังทางการให้การศึกษากับบุตรก็สูงไปด้วย หรือ ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ โวลเฟิล (Wolfe, 1969) กล่าวว่า ในการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพใดๆ ก็ตาม ย่อมต้องการผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด ทั้งนี้เพื่อความสะดวกแก่การศึกษาหรือประกอบกิจการงานนั้นให้สำเร็จ ไปด้วยดีและมักเลือกผู้ที่สอบได้คะแนนสูงสุดเป็นอันดับแรก และจะพิจารณาส่วนประกอบอื่นๆ เป็นอันดับรองลงไป และผลงานวิจัยของ จิราลักษณ์ ฤทธิเดช โยธิน (2544, หน้า 84) พบว่า ความสัมพันธ์กับการเรียนต่อของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยสูง จะมีการตัดสินใจในการเรียนต่อสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำ อาจเป็นเพราะถ้าผลการเรียนดีทำให้ตั้งใจเรียนและไม่รู้สึกเบื่อหน่าย ส่วนงานวิจัยของ สราลี เป็นน้อย (2547, หน้า 81) ได้สรุปผลการวิจัย การพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีมาก นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีตัดสินใจเรียนต่อสายสามัญมากกว่าสายอาชีพและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและอ่อน ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ

จากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัย จะเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียนเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

ปัจจัยด้านครอบครัว ครอบครัวประกอบด้วยผู้ปกครอง ญาติ พี่น้อง นั้น คือผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ดังนั้นอิทธิพลของผู้ปกครองจึงมีผล โดยตรงต่อพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และความพร้อมทางจิตใจ

1. อาชีพผู้ปกครอง อาชีพผู้ปกครองแสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพที่ใช้สมอง บุตรย่อมมีโอกาสได้เรียนต่อในระดับสูง สำหรับครอบครัวที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพที่ใช้แรงงานบุตรมักจะไม่มีโอกาสได้เรียนต่อ สอดคล้อง เอกพจน์ สมุทธานนท์. (2537 : 26) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมอันดับแรกและสำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลในการสร้างทัศนคติและค่านิยมให้แก่เด็ก ทั้งนี้ครอบครัวเป็นหน่วยแรกที่อบรมสั่งสอนพฤติกรรมสังคมให้แก่เด็กตั้งแต่เกิด ถึงแม้จะเติบโตขึ้นก็ยังได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นประจำ สำหรับงานวิจัยของนักวิจัยชาวต่างประเทศเกี่ยวกับอาชีพของผู้ปกครองที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน ได้แก่ โคลาโซ (Collazo, 1967, pp.1534A-1535A) ศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนอาชีพของเด็กหนุ่มสาว พบว่า นักเรียนที่อยู่ในแหล่งอุตสาหกรรมในเมือง บิดาประกอบอาชีพชั้นสูงหรือรับราชการ มักจะเลือกอาชีพในระดับต่ำ หรืออาชีพที่ทำงานหนักเป็นส่วนมาก และผลวิจัยของ สุพรรณิกา ทิพศรี (2547, หน้า 77) พบว่าระดับการศึกษาของส่วนใหญ่อาชีพของผู้ปกครองของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่มีการศึกษามีอาชีพค้าขาย รับจ้าง ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการศึกษาบุตรหลานให้เรียนสูงกว่า ทั่วตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปล่งศักดิ์ ชาระ (2546, หน้า 79) ศึกษาการเลือกเรียนต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2545 พบว่า อาชีพผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 53.4 ส่งลูกเรียนอาชีวศึกษา

จากทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ สรุปได้ อาชีพของผู้ปกครอง หรือกลุ่มอาชีพของบิดามารดา เป็นสถาบันแรกที่มีความสำคัญ โน้มน้าวต่อเข้าศึกษาเข้าเรียนต่อของนักเรียน ซึ่งส่วนมากมีการส่งเสริมบุตรหลานให้เรียนสูงกว่า เพื่อโอกาสได้ทำงานสบายกว่าตนเอง ผู้วิจัยจึงได้นำอาชีพของผู้ปกครองมาเป็นตัวแปรร่วมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

2. รายได้ผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเรียนของบุตรหลาน และคนชั้นกลางมักจะสนับสนุนให้ลูกเลือกอาชีพที่มีเกียรติและมีรายได้ดีกว่าตน เพราะมีกำลังความสามารถพอที่จะสนับสนุนบุตรหลานได้ งานวิจัยของ เปล่งศักดิ์ ชาระ (2546, หน้า 79) ศึกษาการเลือกเรียนต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2545 พบว่ารายได้ของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 65.4 เลือกเรียนสายอาชีวศึกษา และงานวิจัยของ สุพรรณิกา ทิพศรี (2547, หน้า 76) พบว่ารายได้ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก รายได้ไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน ส่วนผลงานวิจัย ของกัญจิกา กิตติเอกชัย (2546, หน้า 88) พบว่ารายได้ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง การที่ผู้ปกครองมีรายได้สูงหรือ

ต่ำไม่มีผลต่อการส่งบุตรหลาน ถ้าผู้ปกครองพึงพอใจ บุตรหลานมีความพร้อมผู้ปกครองก็จะให้บุตรหลานเรียน เนื่องจากการส่งบุตรหลานศึกษาต่อที่อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ผู้ปกครองไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องที่พักและอาหารเพราะโรงเรียนมีทุนอุดหนุนในเรื่องนี้ และจากผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยของ สราตี เป็นน้อย (2547, หน้า 90) พบว่ารายได้ของบิดาและมารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 เนื่องจากการจัดการศึกษาของรัฐบาล ตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่รัฐต้องจัดการศึกษาให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย จากทฤษฎีและผลงานวิจัยต่างๆ จะเห็นได้ว่า รายได้ของผู้ปกครองเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเรียนต่อและไม่เรียนต่อของนักเรียนเป็นอย่างมาก แต่ทั้งนี้ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำหรือรายได้สูง มีความสัมพันธ์ในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรรายได้ของผู้ปกครองมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้

3. การศึกษาผู้ปกครอง คนที่มีการศึกษาคิดว่าย่อมจะมีโอกาสในการเลือกอาชีพที่ดีกว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาสูงย่อมเป็นผู้ที่มองเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษาและยอมเป็นผู้ที่มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้มากกว่าคนที่มีการศึกษาน้อยกว่า การศึกษาของผู้ปกครองนับว่ามีอิทธิพลที่สำคัญต่อการกล่อมเกลายของบุตรหลาน ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการประกอบอาชีพ จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของ ฮอปพ็อค (Hoppock, 1969) ได้สรุปองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุและอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองสูงย่อมมีโอกาสเลือกอาชีพได้กว้างขวางขึ้น เพราะฉะนั้นระดับการศึกษาของผู้ปกครองเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อของนักเรียน จะเห็นได้จากการที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันจะเห็นความสำคัญของการศึกษาที่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิกา ทิพพศรี (2547, หน้า 77) พบว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย รับจ้าง และจากผลการวิจัยของ กัญจิกา กิตติเอกชัย (2546, หน้า 89) พบว่าการศึกษาของผู้ปกครองไม่มีอิทธิพลต่อการศึกษาคัดสินใจเรียนของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดภาคใต้ ไม่ว่าจะมีการศึกษาระดับใด ถ้าผู้ปกครองต้องการและพึงพอใจก็จะส่งบุตรหลานศึกษาต่อ ส่วนผลงานวิจัยของ เปล่งศักดิ์ ชาระ, (2546, หน้า 86) จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันเห็นความสำคัญของการศึกษาที่แตกต่างกัน รวมทั้งบุตรยอมได้รับการกระตุ้นที่แตกต่างกันไปด้วย

จากหลักการทางทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ จะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองในปัจจุบันมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อของนักเรียน จึงนำตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกครองมาศึกษาเป็นตัวแปรร่วมศึกษาวิจัยในครั้งนี้

4. เขตที่อยู่อาศัย เพื่อค้นหาสาเหตุของการศึกษาและระยะทางการเดินทางระหว่างบ้านและสถานศึกษา เด็กนักเรียนบางแห่งต้องเดินทางไกล แม้มีโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับตำบลแล้วก็ตามก็ยังไม่เพียงพอ ในบางท้องที่ซึ่งอยู่ห่างไกลจากบ้านมากผู้ปกครองยังเป็นห่วงและไม่ประสงค์ให้บุตรหลานของตนโดยเฉพาะเด็กผู้หญิงต้องห้อยโหนขึ้นรถประจำทาง ซึ่งความสะดวกของการคมนาคมจากเขตที่อยู่อาศัยของนักเรียนมายังสถานศึกษาจึงเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเรียนต่อและเลือกสถานศึกษาที่เรียน อาจเป็นเพราะระยะทาง ลักษณะของถนน การใช้บริการคมนาคมขนส่ง ส่งผลกระทบรวมถึงระยะเวลาในการเดินทาง ซึ่งผลงานวิจัยของ จิราลักษณ์ ฤทธิเดชโยธิน (2544, หน้า 60) พบว่าการเดินทางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 12 จากบ้านมาโรงเรียนส่วนมากมีระยะทางเกิน 4 กิโลเมตรแต่การเดินทางส่วนมากสะดวก ซึ่งจากผลการวิจัยของ กัญจิกา กิตติเอกชัย (2546, หน้า 90-91) พบว่าอิทธิพลต่อการตัดสินใจเรียนของผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดภาคใต้ ในการส่งบุตรหลานศึกษาต่อ ณ อีสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ยอมรับว่าผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจระดับมาก และผู้ปกครองไม่ว่าจะมีอาชีพอะไรมีรายได้แค่ไหน จบการศึกษาระดับใด เรื่องเรียนเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองพึงพอใจ ผู้ปกครองก็จะตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานศึกษาต่อแม้ว่าโรงเรียนจะอยู่ไกลจากบ้านและบุตรหลานมีความเสี่ยงในการครองตนเมื่ออยู่ห่างไกลเมื่ออยู่ใกล้ผู้ปกครองก็ตาม

จากหลักการทางทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ จะเห็นว่า เขตที่อยู่อาศัยมีอิทธิพลต่อการเดินทางจากบ้านถึงสถานศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองและมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อของนักเรียน ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

ปัจจัยด้านค่านิยม

1. ค่านิยมการเรียนและกลุ่มอ้างอิง ในการเลือกสาขาวิชาเรียนของนักเรียน ก็ย่อมจะต้องเป็นไปตามค่านิยมของสังคม เช่นในสังคมจังหวัดภูเก็ตมีความต้องการใช้รถจักรยานยนต์ในปริมาณที่สูงมากส่งผลให้ความต้องการแรงงานด้านช่างเครื่องยนต์มีสูง ค่านิยมในการเลือกเรียนสาขาวิชาช่างยนต์จึงมีปริมาณค่อนข้างสูงตามไปด้วย งานวิจัยของ ดาว สมศรีโหม่ง (2540, หน้า 103) พบว่า มูลเหตุจูงใจนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทช่างอุตสาหกรรม ต่อการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในด้านนี้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสูงสุด คือ ประเทศชาติต้องการแรงงานประเภทช่างอุตสาหกรรม

จากหลักการทางทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ผู้วิจัยเห็นว่าค่าความนิยมการเรียนและกลุ่มอ้างอิง หรือกลุ่มการเรียนแบบเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเข้าเรียนสายอาชีวศึกษา จึงนำไปเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

2. ค่านิยมสาขาวิชาที่เรียน จากผลงานวิจัยของ วิตเทนเนอร์ (Wittenauer,1980) ได้ทำการศึกษาถึงความพอใจในงานและเหตุจูงใจในการเลือกคณะศึกษา พบว่าองค์ประกอบสำคัญที่เป็นเหตุจูงใจในการเลือกคณะ คือ รายได้ และสรุปผลงานศึกษาวิจัยของ สว่างจิตรพัชรมณี ปกรณ์(2541) ได้ศึกษาเรื่องเหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาเลือกเรียนเพราะความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพเป็นเหตุจูงใจสูงสุด และจากรายงานการวิจัยการสำรวจความต้องการกำลังคนและอุตสาหกรรมท้องถิ่นเพื่อวางแผนการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา ของกลุ่มวิจัยอาชีวศึกษาเปรียบเทียบ สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2548, หน้า 6) ได้สรุปรายงานไว้ว่าตลาดแรงงานของประเทศในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) มีแนวโน้มความต้องการแรงงานที่ลดลง อย่างไรก็ตามผู้สำเร็จการศึกษาที่เข้าสู่ตลาดแรงงานจะเป็นผู้มีงานทำ ในประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมเป็นจำนวนสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ประเภทวิชาพาณิชยกรรม คหกรรม ศิลปกรรม เกษตรกรรม และประมง ตามลำดับ

จากหลักการทางทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ผู้วิจัยเห็นว่าทางเลือกเรียนสาขาวิชาหรือค่านิยมการเรียนสาขาวิชาของนักเรียนอาชีวศึกษานั้นมีปัจจัยทางด้านรายได้ ด้านค่านิยม และความต้องการจากตลาดแรงงาน เป็นมูลเหตุจูงใจ จึงนำไปเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

3. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง มีแนวความคิดว่าบุคคลเลือกอาชีพเพื่อให้สนองความต้องการของตนซึ่งจะทำให้มีแนวโน้มประสบความสำเร็จในชีวิตการงานและมีความสุขในการประกอบอาชีพนั้น คือการยอมรับจากบุคคลอื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ได้รับความอบอุ่น มีสัมพันธภาพที่ดี ต้องการประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ ต้องการอำนาจเหนือผู้อื่น ควบคุมผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่นแสดงตนให้คนอื่นเห็น มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม ปฏิบัติตามค่านิยมที่ตนยึดถือ ต้องการความมั่นคงทางเศรษฐกิจมีรายได้สม่ำเสมอ ต้องการงานอิสระเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งจากงานวิจัยของ พนิชนารถ อรุณแสงฉาน(2545,หน้า 69) เหตุผลในการเลือกสาขาวิชาเรียนตามตัวแปรอาชีพผู้ปกครอง รัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ พบว่าเป็นที่ความต้องการของตลาดแรงงาน เห็นว่ามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม เพราะเห็นว่าสามารถช่วยพัฒนาประเทศไทย สามารถทำผลประโยชน์ในชุมชนได้สร้างชื่อเสียงได้

จากหลักการทางทฤษฎีและงานวิจัย จะเห็นได้ว่าความต้องการด้านเกียรติยศชื่อเสียง มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนต่อของนักเรียนอาชีวศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรด้านชื่อเสียงเกียรติยศมาศึกษาและวิจัยในครั้งนี้

4. ค่านิยมในอาชีพและหน้าที่ การริสัน(Garrison, 1964,pp. 415-423) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 1. องค์ประกอบด้านบุคคล ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน ตลอดจนผู้ที่ได้รู้จัก 2. องค์ประกอบด้านส่วนตัวนักเรียน เช่น เพศ สติปัญญา ค่านิยม ความสนใจ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเพื่อนในวัยเดียวกัน และทัศนคติของเด็กที่มีต่ออาชีพนั้นๆ 3. องค์ประกอบทางสังคม เช่นความต้องการของสังคม เพราะความต้องการทางสังคมส่งผลถึง โอกาสที่จะ ได้งานทำและความก้าวหน้าในการทำงาน ซึ่งจากการศึกษาของ มิลเลอร์ (Miller, 1956, pp. 244-246) ได้ศึกษาค่านิยมในอาชีพของนักศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย โดยแบ่งค่านิยมในอาชีพได้เป็น 4 ด้าน คือ 1. ด้านความปลอดภัย 2. ด้านความพอใจในอาชีพ 3. ด้านเกียรติยศ 4. ด้านบริการสังคม

จากหลักการทางทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ จะเห็นได้ว่า ครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนเป็นอย่างมาก ผู้ศึกษาวิจัยจึงได้นำตัวแปรด้านค่านิยมในอาชีพและหน้าที่มาศึกษาและวิจัยในครั้งนี้

5. ความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ งานวิจัยของ รีเดอร์และคองเกอร์ (Reeder & Conger, 1984) ได้ศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลต่อโอกาสที่บุตรจะได้รับ การศึกษาสูงขึ้น กล่าวคือ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง บุตรมีแนวโน้มที่จะได้รับการศึกษาสูงตามไปด้วยเพื่อความมั่นคงในอาชีพ งานวิจัยของ สุพรรณิกา ทิพพศรี (2547, หน้า 77) พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายรับจ้าง ให้ความสำคัญกับการศึกษาด้วยปัจจัยด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าความมั่นคงในอาชีพของบุตรหลาน ส่วนงานวิจัยของ สราลี แป้นน้อย (2547, หน้า 84) สรุปผลการวิจัยใน ด้านความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ พบว่ามีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2 มีความคาดหวังว่าจะมีอาชีพที่มีสวัสดิการดี มีความมั่นคงก้าวหน้าและมั่นคง รองลงมาจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 คาดหวังว่าเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย

จากหลักการทางทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ จะเห็นได้ว่า ความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในอาชีพมาศึกษาและวิจัยในครั้งนี้

สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่สัมพันธ์ต่อสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาในการตัดสินใจเรียนด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว ด้านค่านิยม ยังมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการต่อระดับการตัดสินใจหลายๆ ด้าน ดังนี้

ทฤษฎีการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนหรืออาชีพของมาร์ติน แคทซ์(Martin Katz)

แคทซ์ (Katz อ้างถึงใน พรธณี เกษมถด 2531:29-29) ซึ่งเป็นสมาชิกของสำนักบริการทดสอบทางการศึกษา ซึ่งแนวคิดของเขามีอิทธิพลต่อนักวิชาการและได้เสนอแนะว่าการตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การตรวจสอบค่านิยมของตนเอง สำรวจค่านิยมที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจ ค่านิยมประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านดังนี้

มิติ ได้แก่ ราย ได้ดี การช่วยเหลือคนอื่น ความมีชื่อเสียง การเป็นตัวของตัวเอง การใช้สติปัญญา

ขนาด ได้แก่ จำนวน หรือระดับของค่านิยม เช่นเงินเดือนมีหลายระดับ

ความสำคัญ ได้แก่ การให้น้ำหนักค่านิยม เช่น เรามีความสำคัญหรือน้ำหนักค่านิยมเรื่องเงินเดือนมากกว่าความเป็นตัวของตัวเอง

ขั้นที่ 2 การกำหนดตัวเลือกที่เรา มีตัวเลือกอะไรบ้าง ขั้นตอนนี้จะทำให้สะดวกขึ้น ถ้ากำหนดตัวเลือกเฉพาะกลุ่ม หรือเป็นตัวเลือกแบบเดียวกัน เช่น จะเลือกเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ตัวเลือกอาจจะเป็นแผนการเรียน 3 แบบ คือ วิชา-คณิต ภาษา-คณิต ภาษาฝรั่งเศส เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การให้คะแนนในแต่ละเรื่องของค่านิยมให้ครบ การให้คะแนนตามใจตัวเองมีการประเมิน โดยใช้ตัวเองเป็นหลักตามน้ำหนักค่านิยม แต่เมื่อรวมคะแนนตามความสำคัญของแต่ละช่องความสำคัญทุกช่องรวมกันจะได้เท่ากับ 100 คะแนน

ขั้นที่ 4 การกำหนดสัมประสิทธิ์ของแต่ละตัวเลือก แคทซ์ ได้ใช้มาตรฐานแค่ 5 สเกล เช่น สัมประสิทธิ์ เป็น 5,4,3,2,1 สัมประสิทธิ์จะเป็นค่าที่แสดงว่าคนในอาชีพที่แต่ละแผนหรือแต่ละตัวเลือกจะได้รับขนาดของค่านิยมที่ต้องการ

ขั้นที่ 5 การนำค่าสัมประสิทธิ์ มาคูณกับคะแนนเป็นช่องความสำคัญ ได้ผลที่ได้ในช่องผลของแต่ละตัวเลือก แล้วหาค่าผลรวมของค่านิยมในแต่ละตัวเลือก ตัวเลือกใดได้ผลรวมสูงแสดงว่าน่าจะตัดสินใจเลือกตัวเลือกตัวนั้น

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของเซฟเฟอร์ (อรอนงค์ รัชญะวัน.2539 : 43-44; 1 อ้างอิงมาจาก R.H. Schaffer.1953) มีแนวความคิดว่า บุคคลเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของคนและถ้าเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับความต้องการจะทำให้มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงานเซฟเฟอร์ได้ศึกษาวิจัยจากบุคคลที่ประกอบอาชีพต่างๆ ให้ความเห็นว่าบุคคลมีความต้องการด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่น ซึ่งจะก่อให้เกิดความภูมิใจในตนเอง
2. ความต้องการความรักและสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้รับความรักและความอบอุ่นจากบุคคลอื่น
3. ความต้องการประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ
4. ความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอำนาจเหนือผู้อื่น
5. ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น
6. ความต้องการแสดงตนเอง
7. ความต้องการสถานะทางเศรษฐกิจสังคม
8. ความต้องการปฏิบัติตามค่านิยมที่ตนยึดถือ
9. ความต้องการทำตามผู้อื่น ไม่ต้องมีความรับผิดชอบมาก
10. ความต้องการแสดงความคิดริเริ่มในการดำเนินการต่างๆ
11. ความต้องการความมั่นคงทางเศรษฐกิจ คือต้องการรายได้ที่สม่ำเสมอ
12. ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ทำงานอิสระ

เซฟเฟอร์ กล่าวว่า การเลือกอาชีพนั้นสนองความต้องการของเขาได้ขนาดไหน

ทฤษฎีของเซฟเฟอร์ นี้สามารถอธิบายถึงว่า การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จและมีความสุขในการประกอบอาชีพมากน้อยเพียงใด นั้น อาชีพสนองความต้องการของเขาได้ขนาดไหน กล่าวคือ ปัจจัยความต้องการในหลายๆ ด้านที่ทำให้นักเรียนมีความมุ่งมั่น และมีความคาดหวังในอนาคต และตัดสินใจในการเลือกแนวทางการศึกษาให้แก่ตัวเอง ซึ่งปัจจัยต่างๆ ล้วนแต่ช่วยให้เขามีอำนาจทางสังคมได้

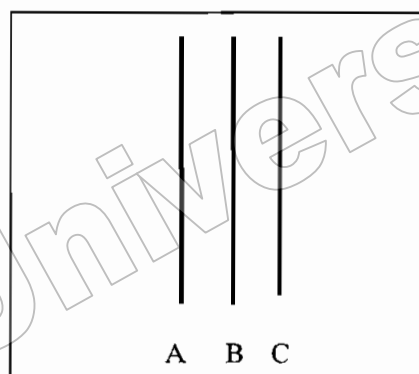
ทฤษฎีการกระทำทางสังคม คลาค (Clark, 1990) ได้แสดงแนวคิดพฤติกรรมการณ์เลียนแบบตามทฤษฎีการกระทำทางสังคม (Social Action Theory) ให้เห็นถึงอิทธิพลของแรงกดดันตามบรรทัดฐาน(Normative Pressures) ที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยเขานำเอาขบวนการขนาดเล็กที่ปิดฉากเรียบร้อยแล้วเข้าไปในห้องเรียน แล้วถามนักเรียนว่า ถ้าได้กลิ่นน้ำในขวดนี้เมื่อไร ก็ให้บอกแล้วเขาก็เปิดฝาจุกออก หลังจากนั้น 2-3 วินาที นักเรียนบางคนที่นั่งอยู่แถวหน้าสุดก็รายงานว่า เขาได้กลิ่น และในระยะเวลาสั้นๆ ต่อมา นักเรียนบางคนในแถวที่สอง ก็รายงานว่า

ไค้กลืน หลังจากใช้เวลาประมาณ 3 นาทีไปแล้ว ปรากฏว่า จำนวนนักเรียน 33 คน จาก 168 คน รายงานว่า ไค้กลืน ภายหลังจากทดลอง คลาด ได้บอกกับนักเรียนทั้งหมดว่า น้ำที่บรรจุในขวดใบนั้นเป็นน้ำบริสุทธิ์ ปราศจากกลืน การทดลองนี้ชี้ให้เห็นว่าอิทธิพลของกลุ่ม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะประพฤติปฏิบัติตามเกณฑ์ของกลุ่ม (อ้างถึงใน สุพรรณิกา ทิพพศรี, 2547, หน้า 28)

และแนวคิดของ แอช (Asch, 1965 อ้างถึงใน สุพรรณิกา ทิพพศรี, 2547, หน้า 28-29) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการคล้อยตามทางสังคมที่ได้รับการกล่าวถึง โดยเขาทดลองการรับรู้ทางสายตา ผู้รับการทดลองหลายกลุ่ม มีขนาด ตั้งแต่ 7, 8 และ 9 คน ถูกจัดให้นั่งรอบๆ โต๊ะ ผู้ทดลองเสนอภาพดังรูปข้างล่างนี้ให้ผู้รับการทดลองดู แล้วขอให้ผู้รับการทดลองตอบต่างๆ ทีละคน ตามลำดับ ว่าเส้นที่อยู่ในรูปข้างล่างซ้ายมีอนาจจะจับคู่ ได้กับเส้นใดใน 3 เส้น ในรูปทางขวามือ

เส้นมาตรฐาน

เส้นเปรียบเทียบ

ภาพที่ 2 แสดงการทดลองการรับรู้ทางสายตาของ Asch

ผู้รับการทดลองที่ใช้การศึกษาครั้งนี้มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มให้คำตอบ(หน้าม้า) กับกลุ่มผู้ทดลอง (เพียง 1 คน หรือ 2 คนเท่านั้น) หน้าม้าจะตอบว่า "A" ทั้งๆ ที่จริงแล้วควรจะเป็น "B" จากการทดลอง เมื่อหน้าม้าตอบผิด ผู้ทดลองตอบผิดตามหน้าม้า 37% จาก 123 คน นั่นคือ คล้อยตามการตัดสินใจที่ผิดๆ ตามกลุ่ม และแอช ได้แยกผู้รับการทดลองไม่คล้อยตามกลุ่มเป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรกเป็นที่มีความเชื่อในตนเองสูง กับกลุ่มที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง กลุ่มที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงเกิดความรู้สึกไม่เชื่อใจในการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระทำของกลุ่ม และยืนยันว่าตนเองถูกที่ไม่มีความเชื่อมั่นความรู้สึกว่า

การรับรู้ของกลุ่มถูกต้อง แต่ที่เขาไม่คล้อยตามกลุ่มก็เพราะเขาเชื่อฟังคำสั่งแข็งของผู้ทดลองที่บอกให้เขารายงานตามที่เขาเห็น (รับรู้) เขาจึงไม่คล้อยตามกลุ่ม

การวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดพฤติกรรมเลียนแบบหรืออิทธิพลทางสังคม (Social Influence) การคล้อยตาม (Conformity) สรุปเป็นสาระสำคัญได้ว่า สภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมคล้อยตามบางอย่างที่เกิดขึ้นในสังคม บุคคลบางคนมีแนวโน้มที่จะประพฤติก่อนเพื่อไปทำตาม “เสียงข้างมาก” (More-speaking) หรือเพื่อให้ตัวเองได้รับการยอมรับจากกลุ่ม นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของแรงกดดันของกลุ่มที่มีพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มนี้อีกด้วย

ทฤษฎีการกระทำทางสังคม ของกลาต สามารถอธิบายได้ถึง แนวคิดพฤติกรรมการเลียนแบบของนักเรียนในวัยรุ่นที่มีแนวโน้มมีพฤติกรรมการเลียนแบบเพื่อน ญาติพี่น้อง ผู้ปกครอง หรือคนใกล้ชิด มากกว่าการวิเคราะห์ความถนัดความสนใจของตนเอง

ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (Social Action Theory) ทฤษฎีการกระทำทางสังคมของ พาร์สัน (Talcott Parsons) พาร์สันส์คิดรอบความคิดที่เรียกว่า Analytical Realism เป็นแนวในการสร้างทฤษฎีสังคมวิทยา เขาได้ใช้กรอบนี้ในการสร้างทฤษฎี โครงสร้างของการกระทำทางสังคม (The Structure of Social Action) นอกจากนี้เน้นในกรอบความคิดนี้ยังประกอบด้วยฐานคติเกี่ยวกับลักษณะของความจริงทางสังคมในเชิงอาสานิยม (Voluntaristic) ซึ่งพาร์สันส์เชื่อว่า ทฤษฎีการกระทำอาสานิยม (Voluntaristic Theory of Action) เป็นศูนย์กลางของสังคมและฐานคติจาก อรรถประโยชน์นิยม ปฏิฐานนิยม และจิตนิยม (Utilitarianism, Positivism and Idealism) จากทฤษฎีนี้พาร์สันส์นำมาสร้างทฤษฎีองค์การสังคมหน้าที่ขึ้น (Functional theory of Social Organization) ซึ่งจะตัดสินใจทำอะไรอย่างเสรี โดยอยู่ภายในกฎระเบียบ (Normative Constraints) สถานการณ์ (Situational Constraints Action) ดังนั้น การกระทำโดยเสรีหรือเชิงอาสา (Voluntaristic) จึงประกอบด้วยธาตุมูลดังนี้

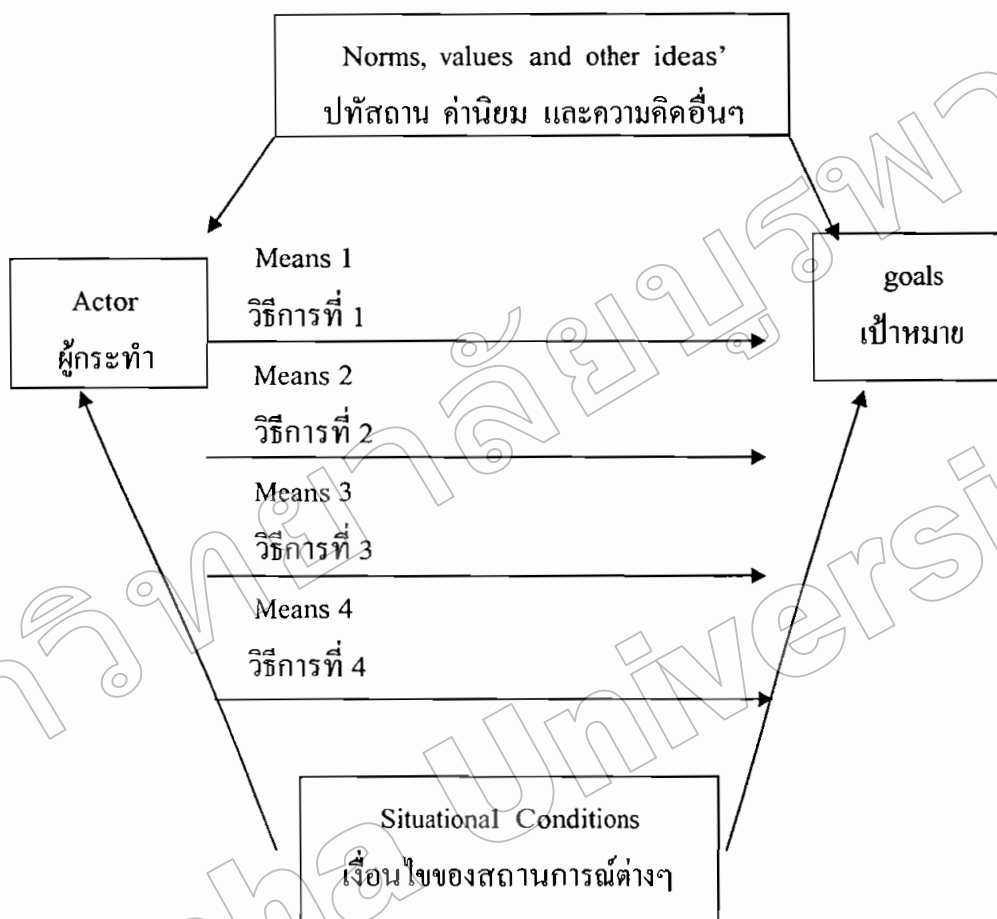
1. ผู้กระทำ หมายถึง ปัจเจกชน
2. เป้าหมาย เป็นสิ่งที่ผู้กระทำมุ่งหมาย
3. วิธีต่างๆ ที่ผู้กระทำจะเลือกใช้เพื่อบรรลุเป้าหมาย
4. สถานการณ์อันเป็นฉากซึ่งผู้กระทำจะต้องนำเข้ามาพิจารณาในการที่จะเลือกวิธีหนึ่งวิธีใดในการบรรลุเป้าหมาย

5. ตัวกำหนดเชิงบรรทัดฐาน อันได้แก่ ค่านิยมบรรทัดฐานทางสังคมและความคิดต่างๆ ซึ่งผู้กระทำจะต้องนำมาพิจารณาประกอบในการเลือกวิธีการบรรลุเป้าหมาย

6. การตัดสินใจโดยเสรี ภายใต้เงื่อนไขข้อบังคับหรือบรรทัดฐานและสถานการณ์

(Tumer, 1978, pp. 39-68 ; Martindale, 1978, pp.411-414 อ้างในเปล่งศักดิ์ ชาระ, 2546, หน้า 25)

องค์ประกอบของทฤษฎีการกระทำทางสังคมนี้สามารถเสนอเป็นภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 3 องค์ประกอบของทฤษฎีการกระทำทางสังคม (อ้างใน เปล่งศักดิ์ ชาระ, 2546, หน้า 25)

ทฤษฎีการกระทำทางสังคม ของพาร์สัน สรุปลงเป็นสาระสำคัญได้ว่า การแสดงพฤติกรรมใดๆ ของบุคคล ย่อมมีเป้าหมายหรือความตั้งใจกำหนดขึ้นภายในจิตใจบุคคลจะแสวงหาวิธีการที่จะทำให้บุคคลบรรลุเป้าหมาย วิธีใดนั้นจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายในของบุคคล ปัจจัยภายนอกเป็นขอบเขตจำกัดในการเลือกวิธีการไปสู่เป้าหมาย คือข้อจำกัดภายใต้ปทัสถานทางสังคม ค่านิยม และความคิดอื่นๆ กับข้อจำกัดตามเงื่อนไขสถานการณ์ เช่น สถานภาพทางครอบครัว อาชีพบิดามารดา ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นต้น ส่วนปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล คือ เป้าหมายหรือความตั้งใจของบุคคล

ทฤษฎีค่านิยม โรคิช (สุนทรื โคมิน และสนิท สมักรการ.2522 : 12-13 ; อ้างมาจาก Rocheach, 1968) ได้สร้างกรอบทฤษฎีจากฐานคติทฤษฎีค่านิยม โดยเขาเสนอแนวคิดที่ว่า ค่านิยมของมนุษย์ตั้งอยู่บนพื้นฐานคติเกี่ยวกับธรรมชาติแห่งค่านิยมของมนุษย์ 5 ประการ ดังนี้

1. จำนวนของ “ค่านิยม” ที่แต่ละคนมีนั้นจะอยู่ไม่มากนัก และอยู่ในข่ายที่จะนับและศึกษาได้
2. ความแตกต่างของค่านิยมจะแสดงออกทางระดับ (Degree)
3. ค่านิยมต่างๆ สามารถจะนำมาจัดรวมกันเข้าเป็นระบบค่านิยมได้ (Value Systems)
4. ค่านิยมของมนุษย์สามารถสืบสาวไปถึงวัฒนธรรม สังคม และสถาบันต่างๆ ไปจนถึงบุคลิกภาพได้ สิ่งเหล่านี้อาจถือได้ว่าเป็นบ่อเกิดของค่านิยม
5. ผลที่ตามมาถือว่าค่านิยมของมนุษย์จะแสดงออกมาทางทัศนคติ และพฤติกรรมของมนุษย์

และนอกจากนี้ โรคิช (Rochech. 1968 : 13-33) กล่าวว่า ค่านิยมประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 อย่างคือ

1. ความรู้ (Cognitive) กล่าวคือคนเราจะต้องมีความรู้ที่ถูกต้องในพฤติกรรมที่ตนเลือกปฏิบัติ หรือรู้ถึงเป้าหมายที่ถูกต้องของชีวิตที่ตนจะดำเนินต่อไป
 2. ความรู้สึก (Affective) หมายถึง การที่คนเราจะรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรือเห็นว่าดีหรือไม่ดีในค่านิยมที่ตนยอมรับหรือไม่ยอมรับ
 3. พฤติกรรม (Behavioral) หมายถึง ค่านิยมของคนเราจะฝังลึกอยู่ในความรู้สึกนึกคิด หรือความเชื่อและเป็นตัวกำหนดแนวทางพฤติกรรมของคนเรา ดังนั้นเมื่อคนเราถูกกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็จะแสดงพฤติกรรมตามแนวทางหรือทิศทางของค่านิยมของตนเอง
- ทฤษฎีค่านิยม ของโรคิช นี้สามารถอธิบาย ถึงค่านิยมของวัยรุ่นที่แต่ละคนมีค่านิยมอยู่ในตัวเอง สามารถแสดงออกมาทางพฤติกรรม และเป็นอำนาจที่มีพลังต่อความสัมพันธ์ด้านต่างๆ ในการตัดสินใจในอนาคตของตนเองอย่างสูง

ทฤษฎีการจูงใจ ของมาสโลว์ (Maslow's Hierachy of Needs) อับราฮัม มาสโลว์ (Maslow, 1970, pp. 122-144) เป็นผู้ก่อตั้งทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ขึ้นเป็นคนแรก และเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย ทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความคิดที่ว่า ความต้องการของคนเรามีลักษณะเป็นลำดับขั้น เมื่อความต้องการขั้นใดขั้นหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการขั้นต่อไปจะเกิดขึ้น ลำดับความต้องการ 5 ขั้น เริ่มจากความต้องการที่จำเป็นและสำคัญที่สุด ดังนี้คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological n Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิต ร่างกายจะต้องได้รับมอบการตอบสนองภายในช่วงระยะเวลาและสม่ำเสมอ ถ้าร่างกายไม่ได้รับการตอบสนองแล้ว ชีวิตก็ดำรงอยู่ไม่ได้ ความต้องการเหล่านี้ ได้แก่ อาหาร อากาศ น้ำดื่ม ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ ฯลฯ ในขั้นแรกนี้องค์กรทุกแห่งมักจะตอบสนองความต้องการของแต่ละคน โดยการจ่ายค่าจ้างเพื่อคนงานหรือลูกจ้างจะได้มีเงินไปใช้จ่ายเพื่อแสวงหาสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานของชีวิตเพื่อการดำรงชีวิตของแต่ละคน

2. ความต้องการความปลอดภัย (Security Needs) มีความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการความปลอดภัยก็เข้ามามีบทบาทในพฤติกรรมของมนุษย์มีความปรารถนาที่จะได้รับความคุ้มครองจากอันตรายต่างๆ ที่จะมีต่อร่างกาย เช่น อุบัติเหตุ อาชญากรรม ฯลฯ เป็นอทิ มนุษย์ปรารถนาที่จะอยู่ในสังคมที่เป็นระเบียบและสามารถคาดหมายได้ ความต้องการความปลอดภัยหมายความว่าความรวมถึงความรู้ของแต่ละบุคคลถึงข้อจำกัดหรือขอบเขตของพฤติกรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน ในสังคม ในองค์การความปลอดภัยหรือความมั่นคงในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญ ที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจของลูกจ้างทุกคน ถ้าคนเราทำงานด้วยความรู้สึกหวั่นไหวอยู่ตลอดเวลาถึงความมั่นคงของตำแหน่งที่ทำอยู่แล้ว งานที่เข้าไปยอม ไม่เป็น ผลดีแก่องค์กร หัวหน้างานจึงมีหน้าที่จะจัดให้คนงานรู้สึกถึงความมั่นคงในการทำงาน เช่น การปลดออกหรือไล่ออก ควรจะมีการพิจารณาอย่างไร ระบบความชอบพอส่วนตัว (Favoritism) การเลือกปฏิบัติ (Discrimination) เป็นสิ่งที่กระทบกระเทือนต่อทำที่ ขวัญและกำลังใจของคนงานมากที่สุด

3. ความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) เมื่อความต้องการ 2 ประการแรกได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการที่อยู่ในระดับสูงกว่าก็จะเข้าครอบงำพฤติกรรมของบุคคลนั้น ความต้องการทางสังคม หมายถึง ความต้องการที่จะเป็นเข้าร่วม และได้รับการยอมรับ ความเป็นมิตรภาพ และความรักจากเพื่อนร่วมงาน ความต้องการในขั้นนี้ของบุคคลเป็นความต้องการที่จะให้บุคคลหรือเพื่อนร่วมงานยอมรับในความสำคัญของตน องค์กรย่อมตอบสนองความต้องการของลูกจ้าง โดยการให้ลูกจ้างสามารถแสดงความคิดเห็นและความคิดเห็นที่ได้รับการยอมรับจะมีการยกย่องชมเชย และให้ลูกจ้างมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นเพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งในองค์กร

4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem or Egoistic Needs) ความต้องการอยากเด่นในสังคม รวมถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ความสำเร็จ ความรู้ ความสามารถ การนับถือตนเอง ความเป็นอิสระและเสรีภาพ และรวมถึงความต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ยอมรับ

นับถือของคนทั้งหลาย การมีตำแหน่งสูงในองค์กรหรือการที่สามารถเข้าใกล้ชิดกับบุคคลสำคัญ ล้วนแล้วแต่ทำให้ฐานะของตนเด่นขึ้น

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิด (Self-Realization or Self-Actualization Needs) ความต้องการขั้นสูงสุดนี้เป็นความต้องการพิเศษ ซึ่งคนธรรมดาเป็นส่วนมากนึกอยากจะเป็น นึกอยากจะได้ แต่ไม่สามารถเสาะหาได้ การที่บุคคลใดบรรลุถึงความต้องการให้ขั้นนี้ก็ได้รับการยกย่องเป็นบุคคลพิเศษไป เช่น ความนึกคิดที่อยากจะเป็น นายกรัฐมนตรี หรือนักกีฬาที่มีความสามารถ ได้รับการยกย่องจากบุคคลทั่วไป แต่ละคนย่อมมีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันไป

ทฤษฎีการจูงใจ ของมาสโลว์ นี้สามารถอธิบายได้ ถึงความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ต่างมีความต้องการปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิตจนถึงขีดสูงสุดความสำเร็จขั้นสูงสุด กล่าวคือพื้นฐานของความสำเร็จแต่ละขั้นมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาที่ดีด้วย

สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ชั้นปีที่ 1

ปจุม นิคมมานนท์ (2521 : 51-52) ได้แบ่งประเภทแรงจูงใจ ออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) แรงจูงใจในด้านร่างกาย (Physical Motivation) เป็นแรงจูงใจที่ติดตัวมาแต่กำเนิดและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิต 2) แรงจูงใจทั่วไปที่ไม่ใช่การเรียนรู้ (Unlearned General Motivation) เป็นแรงจูงใจที่ไม่ได้เกิดจากการเรียนรู้และไม่ได้เกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย แต่เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการอยากรู้อยากเห็น 3) แรงจูงใจทางสังคม (Social Motivation) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ พฤติกรรมส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม เช่น ตัวบุคคล สถาบัน วัฒนธรรม ค่านิยม ความนึกคิด ความเชื่อถือ ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น แรงจูงใจทางสังคมที่สำคัญได้แก่ ความต้องการได้รับความสำเร็จ ความต้องการเป็นพวกพ้องหรือมีความผูกพันกับบุคคลอื่น ความต้องการให้สังคมยอมรับ ความต้องการตำแหน่งและฐานะทางสังคมและความก้าวหน้า จึงสรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ด้านความเชื่อมั่นต่อชื่อเสียงสถานศึกษา ด้านสถานที่ตั้งสถานศึกษา ด้านความเชื่อมั่นครูผู้สอน ด้านความเชื่อมั่นต่อหลักสูตรการสอน ด้านความเชื่อมั่นต่อครูผู้สอน เป็นปัจจัยที่เกิดแรงจูงใจภายใน ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากภายในของตัวบุคคล และสภาพแวดล้อมหรือสิ่งเร้าภายนอกและแรงจูงใจภายนอกของสถานศึกษาที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลกับการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

1. ความเชื่อมั่นต่อชื่อเสียงสถานศึกษา ด้านความมีชื่อเสียงของโรงเรียน ได้มีผู้ศึกษาวิจัยไว้ เช่นงานวิจัยของ กัญญา กิตติเอกชัย(2546, หน้า 66) พบว่าปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ผู้ปกครองยอมรับว่ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจระดับมากที่สุดในด้าน กฎ ระเบียบ วินัยของโรงเรียน และวินัยการอยู่หอพักอย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูวดี ชโนดม (2548, หน้า 84) พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความเห็นในด้านชื่อเสียงโรงเรียนเป็นข้อปัจจัยต่อการส่งบุตรหลานเข้าเรียนมากที่สุด คือ การมีชื่อเสียงและการยอมรับในด้านสังคม การเมือง และจำนวนนักเรียนสอบเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐได้ในแต่ละปี

จากหลักการทางทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ จะเห็นได้ว่าความเชื่อมั่นต่อชื่อเสียงของสถานศึกษา ที่ต้องการเข้าศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของการเรียนต่อของนักเรียนและผู้ปกครอง ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

2. สถานที่ตั้งสถานศึกษา สถานที่ตั้งของโรงเรียนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองและของนักเรียน ถ้าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชนที่เป็นเมืองที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งในด้านสถานเริงรมย์ หรือห้างสรรพสินค้า เพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆ มีการคมนาคมสะดวก มีที่พักอาศัยมีเพียงพอ และสะดวกในการจับจ่ายใช้สอยต่อการดำรงชีพ จากผลการวิจัยของ สุพัตร เลาะวิธิ (2541, หน้า 129-134) พบว่า ที่ตั้งของโรงเรียนระยะห่างจากบ้าน และโรงเรียน ความประทับใจในอาคารสถานที่ที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง เป็นไปในทางเดียวกันกับ ฮอลแลนด์ (Holland, 1966) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่สำคัญที่บุคคลนั้นจะต้องมีเป้าหมายของชีวิตและการวางแผนที่ดีแล้ว การวางแผนการเรียนต่อเพื่อการประกอบอาชีพที่เหมาะสมนั้นจะต้องมีความรู้เรื่องสถานที่เรียนและหลักสูตรด้วย และยังคงพิจารณาถึงความสนใจและความถนัด ความสามารถด้วย

จากหลักการทางทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ จะเห็นได้ว่าสถานที่ตั้งสถานศึกษาหรืออาคารสถานที่จะเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองและนักเรียนอย่างมาก ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

3. ความเชื่อมั่นครูผู้สอน ฮอลแลนด์ (Holland, 1966) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้ฝึกทักษะ และใช้ความสามารถของ ทั้งยังเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงเจตคติและค่านิยมของเขา ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนตามความถนัดของผู้เรียน ความต้องการของภาคแรงงานอุตสาหกรรม และมีครูผู้สอนสำหรับการฝึกปฏิบัติพอเพียง หรือจัดการเรียนการสอนร่วมกับภาคอุตสาหกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เพิ่มประสบการณ์การฝึกปฏิบัติกับงานจริงและครูผู้สอนที่ฝึกงานที่มีเทคโนโลยีทันสมัย

จากหลักการทางทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ จะเห็นได้ว่า คุรุภัณฑ์การเรียนการสอนเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการฝึกทักษะช่างฝีมือ จึงเป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยเห็นว่าต้องนำมาศึกษาครั้งนี้

4. ความเชื่อมั่นต่อหลักสูตรการสอน นอกจากคำนิยามที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่เรียนแล้ว หลักสูตรการสอนของโรงเรียนนับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองและนักเรียน การกำหนดหลักสูตรการสอนได้กำหนดเกณฑ์ส่วนหนึ่งของหลักสูตรมาจากคำนิยามของสังคมด้วยเช่นเดียวกัน โดยการจัดหลักสูตรขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติและลักษณะพึงประสงค์ ความต้องการของตลาดแรงงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547 หน้า 1-5) ซึ่งจะมีผลไปถึงการเลือกอาชีพของผู้เรียน จึงได้มีงานศึกษาวิจัยของ ยืนยง จิรัฎฐิติกาล (2538 : บทคัดย่อ) พบว่าความคาดหวังของผู้ปกครองที่ต้องการได้รับจากโรงเรียนคือ การจัดการเรียนการสอนที่มีหลักสูตรเหมาะสมกับเด็ก มีกิจกรรมเน้นเป็นพิเศษในด้านจรรยา มารยาทและศีลธรรม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิยา จงสว่าง (2540, หน้า 147) ที่พบว่า ความทันสมัยของหลักสูตรส่งผลต่อการคัดเลือกศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ เลอเลิศวิชัย (2542, หน้า 117) พบว่าในการเลือกเรียนวิชาชีพของนักเรียนที่สำคัญที่สุดคือ สถานศึกษา หลักสูตร และการเรียน

จากหลักการทางทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ จะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการสอนแต่ละสาขาวิชาไว้ชัดเจน ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับการเลือกตัดสินใจเรียนของผู้เรียนนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับหลักสูตรการสอนเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนจะใช้คำนิยามของสังคมหรือความต้องการของตลาดแรงงานมาสัมพันธ์เป็นส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย จึงได้จัดตัวแปรที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้

5. ความเชื่อมั่นต่อครูผู้สอน พรรณี ชูชัย (2522 : 21-23) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคตดังนี้

1. เด็กต้องได้รับแรงเสริมในทางบวกจากครู คือครูจะต้องเป็นผู้ชี้แนะนำช่องทางให้เด็กได้รู้จักตั้งเป้าหมายหาแนวทางเลือกสำหรับชีวิตจริง มิใช่เพื่อฝัน
2. ในการเรียนการสอน ครูต้องกระตุ้นให้กำลังใจและส่งเสริมให้เด็กคิด คือครูต้องมีกิจกรรมการสอนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต เด็กจึงจะมีลักษณะมุ่งอนาคตด้วย
3. เด็กจะต้องได้รับการยอมรับความคิดเห็น ในการแสดงความคิดเห็นในลักษณะมุ่งอนาคตซึ่งแฝงไว้ด้วยคำนิยาม การประเมินผลของครูจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีความมั่นใจในความคิด และแสดงออกในรูปพฤติกรรมให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน สิ่งเหล่านี้เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องเอาใจใส่ดูแล โดยใช้หลักจิตวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้องกับ

การจัดครูเข้าสอน ต้องมีการพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบ โดยการส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดครูเข้าสอนตรงตามความรู้ ความสามารถและความถนัดของครู ให้มีการจัดอบรมส่งเสริม ประสพการณ์ และมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร เรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพของผู้เรียนเป็น สำคัญ ในด้านจำนวนครูผู้สอนและการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาครูผู้สอน สถานศึกษาใหญ่ มีครูจำนวนมากย่อมมีโอกาสได้เปรียบด้านงบประมาณมากกว่าสถานศึกษาเล็กที่จำนวนครูมีน้อย และงบประมาณมีน้อย จึงเป็นทางเลือกของนักเรียนและผู้ปกครองที่จะมุ่งมั่นต้องการเข้าเรียน สถานศึกษาใหญ่ ซึ่งรายงานผลการศึกษาความต้องการกำลังคนของกลุ่มอุตสาหกรรม ของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2549) ได้สรุปความต้องการกำลังคนเชิง คุณภาพ พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมต้องการกำลังคนที่มีคุณลักษณะใน 3 ด้าน คือ 1) ความรู้และทักษะ ที่จำเป็น 2) ความรู้และทักษะวิชาชีพ และ 3) คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณในการทำงาน ซึ่งครู และสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ผลิตคุณภาพนั้นป้อนสู่ตลาดแรงงาน และงานวิจัยของ พนิชนาด อรุณแสงฉาน (2545, หน้า 69) เรื่อง เหตุผลในการเลือกสาขาวิชาเรียนของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาพาณิชยการ พบว่า เหตุผลในการเลือกสาขาวิชา เรียน สาขาการบัญชี วิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และวิชาการขายมากที่สุด เพราะมีอาจารย์ที่รู้จัก และ เลือกเพราะอาจารย์สอนดี ในอันดับมาก

จากหลักการทางทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ สถานศึกษาใหญ่กว่าจะประสิทธิภาพครูหรือ จำนวนครูมีส่วนสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเรียนที่มากกว่า และจำนวนครูที่มีมากจะเป็นที่ยอมรับ ความเชื่อมั่นต่อครูผู้สอนมากกว่า จึงได้นำมาศึกษาวิจัยครั้งนี้

4. ครูควรจัดสิ่งแวดล้อมภายในการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจ กล้า ตัดสินใจให้เด็กมีโอกาสคิดแก้ปัญหา ที่สิ่งต่างๆ ด้วยตนเองและอยู่ภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่นซึ่งจะ เป็นแนวทางที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กได้ดี

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษากับการตัดสินใจเรียนต่อ อาชีวศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ งานวิจัยของจิราลักษณ์ ฤทธิเดชโยธิน (2544, หน้า 82) การตัดสินใจเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขต การศึกษา 12 พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการเรียนต่อ คิดเป็นร้อยละ 73.90 และการศึกษาวิจัยของ เปล่งศักดิ์ ชาระ (2546, หน้า 79) พบว่า การเลือกเรียนต่อสายอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า เป็นหญิง ร้อยละ 71 และเป็นชาย ร้อย ละ 29 การศึกษาวิจัยของ สุพรรณนิภา ทิพพศรี (2547, หน้า 92) พบว่าระดับความพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งมี ความพึงพอใจน้อยคิดเป็นร้อยละ 43.9

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมสถานศึกษาอาชีวศึกษา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีดังนี้

พนิชนาด อรุณฉาน (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เหตุผลในการเลือกสาขาวิชาเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) ชั้นปีที่ 1 สาขาพาณิชยการ โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) ผลวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความสามารถ และด้านค่านิยม ซึ่งด้านสิ่งแวดล้อมส่วนมากนักเรียนเลือกเรียนสาขาตามอาชีพของผู้ปกครองคือ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ เพื่อนชวน ครูโรงเรียนเดิมแนะนำ ครูอี.เทคแนะนำ สื่อต่างๆ ตรงกับอาชีพของผู้ปกครองและอาจารย์สอนคืออยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความสามารถ พิจารณาตามอาชีพของผู้ปกครองเพราะมั่นใจว่าจะเรียนจบ และตรงกับบุคลิกภาพของตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่านิยมเลือกสาขาวิชาเรียนเพราะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานเห็นว่ามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม เพราะเห็นว่าสามารถช่วยพัฒนาประเทศไทย ทำประโยชน์ในชุมชนสร้างชื่อเสียงได้อยู่ในระดับมากที่สุด

สรลธิ เป็นน้อย (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547 กรณีศึกษา : โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งพบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีมากตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ เพื่อมีความคาดหวังต่องานในอาชีพในอนาคตว่าจะมีมาอาชีพที่มีสวัสดิการดี มีความเจริญก้าวหน้า และมั่นคง จากการรับทราบข้อมูลข่าวสารจากการแนะนำจากช่องทางสื่อสารหลายๆ ช่องทาง ซึ่งระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน

สุพรรณฉิกา ทิพพศรี (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านนักเรียน ตัวแปรในปัจจัยด้านนักเรียนได้แก่ อายุ ลำดับที่การเป็นบุตรมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเพศ ผลการเรียนเฉลี่ย ระดับความคาดหวัง ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ปัจจัยด้านผู้ปกครองได้แก่สถานภาพสมรสของ

ผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ตัวแปรในปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญส่วนด้านการศึกษาด้านแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านการเงิน ด้านค่านิยม ในอาชีพและตลาดแรงงานมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

เลิศลักษณ์ ชูเลิศ(2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ผลวิจัยด้านการตระหนักรู้ในอาชีพและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา พบว่าสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีอิทธิพลโดยตรงในการเสริมสร้างความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ โดยกล่าวว่าสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง การสอนและฝึกทักษะทางวิชาชีพ เฉพาะสาขาเพื่อประกอบอาชีพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งธุรกิจส่วนตัว

การสรุปรายงานการติดตามการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลครบรอบปีที่ 3 (กุมภาพันธ์ 2547) (2547 , หน้า ๗) ได้สรุป รายงานนโยบาย ข้อที่ 2 ว่า การส่งเสริมให้ประชาชนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงได้ประมาณร้อยละ 75.3 ของประชากรที่อยู่ในวัยเรียน (3-21 ปี) หากพิจารณาตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปีพบว่า เด็กวัยเรียนระดับประถมศึกษาได้เข้าเรียนทุกคน แต่เด็กวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 25.4 ยังไม่ได้เข้าเรียนตามเป้าหมายที่ควรจะเป็น และพบว่าอัตราการเข้าเรียนสูงขึ้นทุกระดับการศึกษานอกจากระดับก่อนประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในขณะที่ด้านอาชีวศึกษามีผู้สนใจเรียนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาเอกที่เพิ่มขึ้นจากปี 2543 คิดเป็นร้อยละ 68 และร้อยละ 152 ตามลำดับ (หน้า 15-16) และพบว่าภาวการณ์มีงานทำของผู้เรียน ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีพ จากการศึกษาของคณะทำงานด้านการปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมในคณะกรรมการอำนวยการปฏิรูปการศึกษา พบว่า คุณภาพของผู้เรียนที่ผ่านการศึกษาและฝึกอบรมมานั้น ยังไม่สนองความต้องการของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า อัญมณีและเครื่องประดับ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องไฟฟ้า ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเป้าหมายของประเทศที่ต้องการเป็นศูนย์กลางแฟชั่นและฐานการผลิตยานยนต์ของเอเชียต่อไป

งานวิจัยการสำรวจความต้องการกำลังคนและอุตสาหกรรมท้องถิ่นเพื่อวางแผนการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษา ของกลุ่มวิจัยอาชีวศึกษาเปรียบเทียบ สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(2548, หน้า 5-6) ได้สรุปไว้ ในการสำรวจความต้องการแรงงานระดับอาชีวศึกษาเชิงปริมาณนี้ ได้สำรวจจำนวนการจ้างงานและความต้องการแรงงานระดับอาชีวศึกษาในภาพรวม (ปวช.และ ปวส.) ณ สิ้นเดือน ธันวาคม พ.ศ.2546 เป็นการสอบถามจำนวนคนทำงาน ตำแหน่งว่างงาน บรรจุนานใหม่ และแรงงานที่คาดว่าจะจ้างเพิ่มในรอบ 1 ปีข้างหน้าของสถานประกอบการตัวอย่าง จำแนกตามประเภทวิชาและสาขาวิชา ผลการสำรวจความต้องการแรงงานจากสถานประกอบการจำนวน 278 แห่ง มีจำนวนผู้ทำงานทั้งสิ้น 13,047 คน จำแนกเป็นผู้ทำงานในแต่ละประเภทวิชา ได้แก่ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 65.31 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาศิลปกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม และประเภทประมง คิดเป็นร้อยละ 22.22, 8.06, 1.66, 1.56, 1.00, และ 0.18 และพบว่า จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้บรรจุนานใหม่ และความต้องการแรงงานในรอบ 1 ปีข้างหน้า ที่จำแนกตามประเภทวิชา มีลักษณะสัดส่วนเช่นเดียวกันกับจำนวนผู้มีงานทำ จำแนกตามประเภทวิชา สำหรับอัตราเพิ่มความต้องการแรงงานในรอบ 1 ปีข้างหน้า เมื่อเทียบกับจำนวนผู้มีงานทำในปัจจุบัน พบว่า ประเภทวิชาคหกรรม มีอัตราเพิ่มสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.83 และรองลงมาคือ ประเภทวิชาเกษตรกรรม ช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 16.03, 13.23, 11.29, 8.82, และ 4.84 ตามลำดับ และในการสำรวจความต้องการแรงงานจำแนกตามสาขาวิชาของแต่ละประเภทวิชา พบว่า (1) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมมีความต้องการแรงงานสูงสุดในสาขาวิชาช่างยนต์ และช่างเชื่อมโลหะ (2) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม มีความต้องการแรงงานสูงสุดในสาขาวิชา การบัญชี การตลาด (3) ประเภทวิชาเกษตรกรรมมีความต้องการแรงงานสูงสุดในสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร และธุรกิจเกษตร (4) ประเภทวิชาศิลปกรรมมีความต้องการแรงงานสูงสุดในสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์และออกแบบตกแต่ง (5) ประเภทวิชาคหกรรมมีความต้องการแรงงานสูงสุดในสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และ ผ้าและเครื่องแต่งกาย (6) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว มีความต้องการแรงงานสูงสุดในสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

งานวิจัยต่างประเทศ

เจนส์ (Jencks, 1971) ได้ศึกษาเรื่องการแบ่งระดับชั้นของสังคมและการศึกษาในระดับสูง พบว่า ผู้ที่ได้ศึกษาในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมดีในเมืองจะมีโอกาสได้เข้าศึกษาต่อมากกว่าผู้เรียนในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่ด้อยกว่าในชนบท

เฮิร์ลอค (Hurlock, 1998) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความคาดหวังทางการศึกษาต่างกันไว้หลายประการ ประการหนึ่งคืออิทธิพลจากชุมชนซึ่งประกอบไปด้วยวัฒนธรรม

และชนชั้นซึ่งอยู่ล้อมรอบตัวนักเรียนอยู่ตลอดเวลา จะทำให้นักเรียนรับรู้คาดหวังที่สังคมมีต่อตน และความรับผิดชอบของตนที่มีต่อสังคม ส่งผลให้อิทธิพลชุมชนมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียน

โมริ (Mori, 1979) ได้ทำการศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลจูงใจให้นักศึกษาเป็นครูโดยศึกษากับนักศึกษาชายหญิง ในมหาวิทยาลัยมิชิแกน พบว่า นักศึกษาหญิงเลือกเป็นครูเพราะมีเหตุจูงใจในด้านเศรษฐกิจและค่านิยมมากกว่านักศึกษาชาย และพบว่า เหตุจูงใจในด้านทัศนคติที่มีต่อการเป็นครู และคุณค่าทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กัน เหตุจูงใจที่สำคัญที่สุดการเลือกเป็นครู คือ อิทธิพลจากบุคคลภายนอกและจรรยาบรรณครู

วิตเทนเนอร์ (Wittenauer, 1980) ได้ทำการศึกษาถึงความพอใจในงานและเหตุจูงใจในการเลือกคณะศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยอินเดียน่าและมหาวิทยาลัยเพอร์ดู พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่เป็นเหตุจูงใจในการเลือกคณะ คือ รายได้นอกจากนี้ ยังพบว่า นักศึกษาต้องการคำแนะนำในการเลือกสาขาวิชาเอกและเลือกคณะอีกด้วย

เชอร์นิชอฟสกี (Chemichovsky, 1985) ได้ศึกษาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคม และประชากรที่มีต่อการเข้าเรียนของเด็กในประเทศบอตสวานา (Botswana) พบว่า ระดับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัวมีผลต่อการได้รับการศึกษาของเด็กมากที่สุด ซึ่งผู้ปกครองมีการศึกษาสูงเพียงใด โอกาสที่บุตรจะได้เรียนก็มีมากขึ้น

จอยส์ (Joye, 1992) ได้วิจัยสาเหตุผลของผู้ปกครองที่เลือกโรงเรียนชั้นประถมศึกษาของรัฐระหว่าง 2 รัฐ โดยกลุ่มผู้ปกครอง 2 กลุ่มของโรงเรียน Stenbenville Public School in Ohio St. Paul Public School in Minnesota พบว่าเหตุผลที่เลือกโรงเรียนคือ

1. คุณภาพครู
2. ระเบียบของโรงเรียน
3. วินัยของโรงเรียน
4. หลักสูตรพิเศษ
5. จริยธรรมครู
6. ความรับผิดชอบของโรงเรียน

สำหรับเหตุผลที่มีความสำคัญน้อยที่สุดของผู้ปกครองคือ รายได้ครอบครัวและพื้นฐานทางคุณธรรม

เบญจ์ (Benge, 1995) ได้สำรวจปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของนักศึกษาในการเข้าเรียนต่อคณะศึกษาศาสตร์ และปัจจัยที่เป็นเหตุจูงใจที่ทำให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ในมหาวิทยาลัยนอร์ทเวสเทิร์น โคโลราโด ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ที่เรียนผ่านไปแล้ว 90 หน่วยกิต นักศึกษาเหล่านี้

ได้ถูกคัดเลือกมา โดยเป็นตัวแทนของกลุ่มที่เชื้อชาติเฉพาะและแบ่งตามเพศโดยมีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเลือกเรียนคณะศึกษาศาสตร์นั้น คือ เพื่อสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพและมีฐานะทางการเงิน ส่วนปัจจัยแรงจูงใจที่ทำให้ นักศึกษาสำเร็จการศึกษาอันดับแรกคือ การมีงานทำที่มั่นคงและมีเสถียรภาพทางการเงิน นอกจากนี้ นักศึกษายังมีความเชื่อว่า พวกเขาสำเร็จการศึกษาด้วยตัวเอง ส่วนทางด้านการดูแล จากมหาวิทยาลัยนั้น ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ นักศึกษาสำเร็จการศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยในประเทศและงานวิจัย ต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของ สถานศึกษาผลต่อการตัดสินใจเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีความ หลากหลายและแตกต่างกันไปตามสภาพของ ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และ ปัจจัยด้านค่านิยม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองและนักเรียน